

2998

5685.

SPRAWOZDANIE DYREKTORA

C. K.

GIMNAZYUM NOWODWORSKIEGO

CZYLI

św. ANNY w KRAKOWIE

za rok szkolny 1894.

W KRAKOWIE.
NAKŁADEM FUNDUSZU NAUKOWEGO.

W DRUKARNI WŁ. L. ANCZYCA I SPÓŁKI,
pod zarządem Jana Gałowskiego.

1894.

TREŚĆ.

1. Benedicti a Cosmin quae supersunt Carmina, edidit Dr. Joannes Pawlikowski. Str. 1—24.
 2. Część administracyjna przez Dyrektora. Str. 25—68.
- ~~~~~

Benedicti a Cosmin

quae supersunt carmina

edidit

Dr. IOANNES PAWLIKOWSKI.

De vita et scriptis.

Benedictus a Cosmin, sive *Cosminensis*; natus est anno 1497 patre Ioanne Nicolao in oppido Koźmin, in Maiore Polonia sito, unde sibi cognomen *Cosminensis* sumpsit. Puerilem aetatem atque ineuntem iuventutem misarabili fortuna usus in patriis regionibus agebat, unde anno 1520 (vitae suae 23°) Cracoviam studio litterarum et bonarum artium adductus venit¹⁾. Hanc tristem conditionem eius vitae aequiparabant tamen plurimae innatae virtutes atque bona animi, quae ut florent augerenturque, maximopere iam inde a primis iuvenilibus annis studebat.

Praeditus rara pietate et modestia diligentissime litteris aliisque bonis studiis vacabat, quo factum est, ut haud multo post magni honores et dignitates in eum conferrentur.

Cum enim studia in Academia Cracoviensi laudabili modo absolvisset, doctoris S. Theologiae gradu ornatus²⁾ arti rhetoricae

¹⁾ Cfr. infra adnotat., ubi librum MSS. protuli, ex quo plurima de vita Benedicti excerpta sunt.

²⁾ Anno 1523 in decanatu Mgri Nicolai de Toliskow ad gradum baccalaureati promotus, est Benedictus; tum autem anno 1525 in decanatu Mgri Martini de Schamotuli ad gradum magistri promotus, denique decanus Mgr. Benedictus Cosminensis a. 1535 hib. electus erat. (Cfr. Liber promotionum, ed. Josephus Muczkowski, Cracoviae, 1849, p. 175, 179, 193). Dignitate autem doctoris S. Theologiae ornatus est ann. 1552, die 4 Februarii. (Cfr. Archiw. do dziejów literatury i oświaty w Polsce, tom IV: Liber diligentiarum ex anno 1487—1563; Cracoviae, 1886).

operam dabat, cum praesertim scripta clarissimorum doctorum S. Ecclesiae ut Ambrosii, Hieronymi ceterorumque accuratissime tractaret¹⁾. Clarissimum et disertissimum theologum atque oratorem Cosminensem fuisse, argumento nobis est quod inter alios nuntios Capituli Cracoviensis ad Synodum, Cracoviae die 12 Mai a. 1551 electus est.

Cum enim aliquot insignes canonici cathedrales Cracovienses et praelati S. Sntis aliquem gravem virum clarumque theologum ex Academia Cracov. quaerent ad dissolvendas ambiguitates et quaestiones in S. Scriptura, quas adversarii, uti rumor erat, ibi proposituri erant, atque etiam ad salutaria consilia episcopis hac in parte subministranda, adsciverunt sibi secumquae produxerunt et aluerunt impensa capitulari excellentem Benedictum ad eam rem pro dignitate curandam quam maxime, ut tum de eo fama erat, idoneum. (Cfr. Acta historica res gestas Poloniae illustrantia, t. I, contin.: Epistularum libros Andreae Zebrzydowski, (1546—1553), Cracoviae, 1878; N-us: 842).

Singulari memoriae vi praeditus, quapropter facillime omnia fere Ciceronis opera memoria tenebat, sepositis Scoti argutiis²⁾ totum se arti oratoriae dedit et saepenumero supra prolata scripta aliaque privatum vel publice in Academia Cracoviensi interpretabatur, ubi professoris artis rhetoricae honore adfectus erat³⁾. Hoc potissimum tempore vitae suae cum videret, multorum classicorum scriptorum Romanorum opera, quae Polonis in Academia studentibus opus essent, ad usum eorum non exstare, editiones illorum curavit, quae re ipsa apud Scharffenberg. Vietorem, Unglerum impressae brevi tempore apparuerunt.

Facundus in primis, admirabilis propter maximam copiam

¹⁾ Cfr. Martinum Radyński: Fasti studii general. Academ. Cracov. conscripti 1658; et Annales Almae Academ. Cracov. (usque ad annum 1660) qui uterque liber manuscriptus in bibliotheca Universit. Jagellon. adservatur.

²⁾ Secundum ea, quae in Actis Univers. Jagell. Nicolaus a Szadek scripsit. Cfr. Adnot. infra.

³⁾ Itaque annis 1525—1528 hib. et 1529 hib. — 1540 hib. legit aut exercitavit: *Aristotelis*: De anima, Novam logicam, Physica, Posteriora, Priora, Topica; *Ciceronis*: Invectivas in Catilinam, Or. pro lege Manilia, Pro Marcello, Pro Milone; *Horatii*: Artem poeticam ad Pisones, Epistulas, Epod., Odas, Satiras; *Lucani*: Pharsalia; *Ovidii*: Metamorph.; *Peroti*: Grammaticam; *Persii*: Satiras; *Vergilii*: Georgica, Aeneida. (Cfr. Liber diligentiar. ex ann. 1487—1563).

verborum et sententiarum, consilio potens, vir summi ingenii, permultum ad commovendos animos eorum, qui eum audiebant, valebat, quocirca non est mirandum, si a multo pluribus iuvenibus quam eius collegae audiebatur atque inmodicis laudibus efferebatur. Quin etiam cum Erasmo Roterodamo, quod ad eloquentiam pertinet, conferebatur, tanta illo tempore fama gloriaeque eius ingenii atque auctoritas nominis Benedicti erat ¹⁾).

Annis 1525 hib. et 1526 hib. fungebatur Cosminensis dignitate senioris bursae «Ierusalem» ²⁾). His virtutibus et rara indole animi effecit, ut fama eius nominis magis magisque indies inter collegas et praepositos augetur et professor Sacrae Scripturae in theologica facultate cooptatus sit. Quo novo munere fungens magis etiam suum nomen celebratum reddidit, nam innata ei eloquentia et eruditio, quae in disputationibus pariter atque in tractandis litteris apparebant, plurimos ingenuos iuvenes, quin etiam viros summis honoribus magistratibusque ornatos adducebant, ut scholas eius frequentarent; ideoque professores theologiae facultatis cum virtutes eius et labores in omnibus fere artibus collocatos digno praemio adficere vellent, Benedictum canonicum cathedralis Cracoviensis elegerunt, quae res cum episcopo Cracoviensi tum capitulo cathedrali maximo gaudio fuit ³⁾).

Brevi tempore post a Sigismundo Augusto, Poloniae rege, contionator regius nominatus tantam gloriam consecutus est, ut quem oratorem avidissime audierunt, eum contionantem gregatim sequerentur, ipsi autem regi proceribusque acceptissimus fuit ⁴⁾);

¹⁾ Cfr. adnot. infra.

²⁾ Cfr. Archiw. do dziejów lit. i ośw. w Polsce, t. IV, Liber diligent. (ex ann. 1487—1563). Cracoviae, 1886.

³⁾ Praeterea invenitur in codice diplomatico Univ. studii general. Cracov. par. IV, p. 183 sqq. Cracoviae, 1884 notitia de investitura eius (Magistri Benedicti Koźminensis) ad altare tituli Corporis Christi et Conceptionis B. V. Mariae in Cracovien. ecclesia collegiata S. Annae per Samuel Maciejowski episcopum Cracovien., quod iam pridem Cracoviae, anno 1548, die 4 mensis Iulii factum erat.

⁴⁾ Ex epistula (dat. Cracov. 30 Decembr. 1550) Zebridovii (ad quam Magnificentiam) comperimus, Benedictum a Cosmin administratione ecclesiae Cazimiriensis functum esse, eamque postea functione altaris in templo Cracoviensi munereque contionatorio permutasse. Is etiam, ut dicit Zebridovius, ita contiones suas et regi et universo senatui probavit, ut haud facile ecclesia alium quemquam ipsi substitui pateretur. (Cfr. Acta histor. res gest. Poloniae illustrantia t. I, contin.: Epistularum libros Andr. Zebrzydowski: 1546—1553, Cracov. 1878, N-us 564).

anno 1552 dignitatem archidiaconi Sandomiriensis¹⁾ et vicecan-
cellarii Academiae Cracoviensis adeptus est.

Hic egregius orator, vir probus, lectissimus sacerdos, alterum
iuxta S. Ioannem Cantium lumen Academiae Cracoviensis a. 1559,
(vitae autem 62°) diem supremum obiit. (Cfr. Simon. Starovols.
»Monumenta Sarmat. p. 131 sqq. et Epistolam capituli Craco-
vien. ad A. Zebridovium ex 10 Februar. 1560 a. N-us 876 in
Acta histor., t. I, s. c.).

Memoria Benedicti celebrata est pulchra stela lapidaria, in
qua eius imago et infra haec inscriptio cernebatur²⁾.

Benedictus Cosminensis Archidiaconus

Sandomirien. hic sepultus.

Pio Lectori.

Cosmia me tellus genuit, mox fonte renatum
Salvifico voluit nomen habere boni.
Sic Benedictus eram, stricto seu carmina plectro
Seu laxo eloquio vox modulanda fuit.
Nunc mea canna silet crudeli falce perempta,
Qua mors triste fremens obvia quaeque metit.
Ast animus superas dubio procul actus in oras
Concordi coeptos fundit ab ore sonos.
Hic ubi regnanti celsaque in sede tonanti
Ingeminat sanctos sancta caterva modos.
Qui nunc lector ades gressu perducte secundo,
Dic mihi, quod debes, dic bona verba precor,

¹⁾ In epistula 10 Augusti 1552 ad Capitulum Sandomiriense scribit inter
alia Zebridovius, se archidiaconatum in ecclesia Sandomiriensi, qui Ceplonis morte
vacuus factus erat, Doctori Benedicto Cosminio contulisse (a. 1552) homini (ut
eum ipse episcopus nominat) erudito et amplissimis quibusque fortunis atque or-
namentis dignissimo. Porro legimus ibidem, notam fuisse Benedicti virtutem, elo-
quentiam, eruditionem non solum popularibus eius, «maiores eum enim fuisse,
quam qui iis angustiis contineri posset», verum etiam exteris et remotissimis na-
tionibus. (Cfr. N-us 776, op. s. l., et N-ri 780, 777, 781).

²⁾ Cfr. Epitaphia in ecclesia S. Trinitatis F. F. Praedicatorum Cracoviae
a. F. Laurentio Teleżyński collecta. Cracoviae 1790 a., p. 42.

Dic bona verba tuis cupias si manibus olim
Ut benedicatur, dic benedicite, vale.

Mortuus ann. 1559, die XVIII Novembr. ¹⁾).

Nobilissimus hic vir favente Deo et optimatibus dives evasit, neque eo opulentior quisquam in collegio exstiterat, ut amicus eius N. a Szadek l. c. inter alia commemorat. Quibus divitiis pulcherrime usus est, nam Cracoviensem bibliothecam academicam moriens plurimis libris auxit, atque censum certum, quo in omne tempus augeretur, reliquit. (Cfr. Starovolscium, Elogia et vitae illustrium Poloniae scriptorum, ed. Venet. p. 4; et Georg. Samuel. Bandtkie: Hist. bibl. univers. Iagell., Cracov. 1821, p. 40).

Praeterea in libris manuscriptis Martini Radyński, qui ad Academiam Cracoviensem attinent, descriptum est testamentum Benedicti humanitatis, laudabilis largitionis aliorumque praeclare factorum plenum. (Cfr. Mart. Radyński, Fasti studii gener. Aca-dem. Cracov. 1658 a., t. IV, pp. 56 sqq.).

Notandum est, imaginem Benedicti in Universitate Iagellonica nunc adservari, prius autem eam in bibliotheca Iagellonica suspensam fuisse, in cuius ima parte haec inscriptio invenitur.

«A Koźmin Benedictus hic est, qui censibus auxit
Atque libris faciem bibliotheca tuam».

Restat ut hoc loco doctissimo viro Ladislao Wisłocki plurimas gratias agam pro consiliis quibusdam, quae mihi libentissime dedit.

Sed haec hactenus.

Accedamus iam ad litteraria studia Cosminensis, qui rhetoris publici officio in Academia Cracov. fungens cum videret, discipulis suis studentibus nonnulla opera classicorum scriptorum deesse, editionem eorum curavit; itaque opera ac labore eius apparuerunt:

¹⁾ In prolata inscriptione reperitur falso adscriptus dies mortis Benedicti i. e. XXVIII. Novembr., nam secundum ea quae propria manu in Actis Univeritatis Iagell. haud multo post mortem Cosminensis collega eius atque amicus dr. Nicolaus Procopiades a Szadek conscripsit, *die 18 (XVIII) Novembr. hora 14* vita decessit.

1) M. Tulli Ciceronis «*Pro rege Deiotaro ad C. Caesarem*» oratio, rhetoricae ac purioris latinitatis amatoribus plurimum utilis. Impressum Cracoviae per Matthiam Scharffenberg. 1531 a. in 4°.

Exemplar in bibliotheca cracov. adservatum ipsius editoris erat, quod ita esse subscriptiones propria eius manu factae et plurimae adnotationes ab ipso Benedicto adiectae testantur. (Cfr. Ianociana III, p. 38 sqq., Mecherzyński, *Historia języka łacińskiego*, p. 140).

2) *Vita T. Pomponi Attici, auctore Cornelio Nepote Veronensi*. Cracoviae ex officina Floriani Unglerii an. Dn. 1533 in 4°. (Cfr. Ianociana III, p. 38).

3) *C. Plinii Secundi Novocomensis Panegyricus Traiano Augusto dictus*. Cracoviae, apud Hieronymum Vietorem An. D. 1536; in 8°. (Cfr. Ianociana, ibidem).

4) *M. Annaei Lucani, poetae clarissimi, Pharsalia nunc diligentius excussa ac scholis et doctis et non infrugiferis illustrata. Adiecta Georgii Albini de auctore censoria epistula*. Impressum Cracoviae per Matthiam Scharffenberg.; Ann. 1533; in 4°. Hanc editionem promulgavit in usum scholarum Cracoviensium Benedictus a Cosmin, cuius in fronte pariter atque in fine Georgius Albinus Cosminensis epigrammata conlocavit¹⁾.

1) Sołtykowicz in suo opere: «O stanie Akademii krak.» p. 138, protulit secutus alios falsam notitiam, iam ante Bardzińscium Cosminensem Lucanum Polono sermone vertisse. (Cfr. Ossoliński «Wiadomości historyczno-krytyczne do dziejów i literatury polskiej, t. I, p. 203 adnotat.); Załuski: Biblioteka poetów polsk., p. 7; Ignat. Krasicki, *Opera eius edita a Dmochowski'o*, t. III, p. 173). Interpretatus est autem Pharsalia Lucani Ioannes Bardziński, monachus ordinis Praedicatorum, († 1706): «Odrodzona w ojczystym języku Farsalia Lukana, tj. wojna domowa rzymska z argumentami Sewera Sulpicyusza i suplementami różnych, ofiarowana I. W. Władysławowi z Krzywónóg Łosiowi, wojewodzie pomorskiemu etc. od jednego przetłumaczona Polaka, w r. 1694, do druku podana w Oliwie, fol. 190 stron. Suplem. 72 str.» Ubi in praefatione haec dicit Bardziński: «Quamquam aliorum classicorum scriptorum opera viri docti interpretati sunt tamen adhuc nemo Lucanum Polono sermone vertere ausus est, partim quod brevibus dictis apud eum gravissimae sententiae contineantur, partim quod latinitas eius magnas difficultates interpreti praebeat. Hoc denique saeculo nonnulli id susceperunt, inter quos etiam ego nominandus sum». Alter interpres huiusce operis erat Stanislaus Adalbertus Chrościński, secretarius regii filii Iacobi Sobieskii, qui initio regnandi Augusti III mortuus est; Edidit hanc interpretationem a. 1690. (Cfr. Ossoliński, l. s. c.).

Preterea composuit Benedictus latinis versibus parvulum elogium Ioannis comitis Tarnoviensis, quod in fine operis Stanislai Sachariae ¹⁾ additum legitur.

Tum in fronte Fastorum editorum a Nicolao Szadek: «Iudicium astrolagicum ad annum Dni 1530. Cracov. ap. Vietorem; in 4⁰»; exstant 12 versus latini Benedicti Cosminens, ad lectorem. Item in altero Iudicio astrologico ad ann. 1331. Cracov., ap. Matth. Scharffenb. inveniuntur in fronte versus latini Benedicti. (Adferam eos infra in contextu).

Denique ipse composuit hexametris versibus haud incomptis «Epithalamion Illustrissimi Principis Ioachimi Dei gratia marchionis Brandeburgen. Sacri Romani imperii Archicamerarii et Principis Electoris: ac Illustrissimae Virginis Hedvigis, Serenissimi Poloniae Regis Sigismundi filiae.» Idque adiuncta epistula ad illustrem et magnificum dominum Petrum Kmitam de Wisnicze, Castellaneum Sandomiriensem, Regni Poloniae supremum Mareschalcum, necnon Cracov. generalem et Premislien. Scepusien. et Colnen. Capitaneum etc. Dominum ac Maecenatem summum ornatè, polite graviterque scripta Cracoviae per Matthiam Scharffenb. ann. Dni 1535, forma 4 promulgavit.

Tam parva series scriptorum tum ipsius Benedicti tum aliorum ab eo editorum ad nostram aetatem adservata est, cum multa eius operum iam pridem perissent, cuius rei optimum testimonium nobis Starovolscius in «Centum scriptoribus Polon.» p. 4. praebet enumerans haec etiam a Cosminensi conscripta opera:

- 1) Observationes Latini sermonis.
- 2) Sermones Sacri.

quae nunc prorsus ignota sunt pariter ac notitia, utrum impressa sint, an tantummodo in libris MSS. nota fuerint.

Ex omnibus his supra prolatis operibus Cosminensis sine dubio maximi momenti est *Epithalamium*, nam ceteri eius versus bre-

¹⁾ «Descriptio duorum certaminum, quae Serenissimi et Illustrissimi Sigismundi Regis Poloniae milites cum Petro Ion Palatino Moldaviae et cum eius exercitibus Deo Opt. Max. adiutore habuerunt. Stanislaus Sachariae». In fine huiusce descriptionis legimus Benedicti: «Ad illustrem Dominum Ioannem comitem Tarnoviensem, Palatinum terrarum Russiae, Capitaneum Sandomiriensem et exercituum regni Poloniae ducem praestantissimum, in eius insignia. M. Benedicti Cosminen.» Quod elogium ceteroqui aliis eius generis haud dissimile infra proferam.

vissimi sunt neque quicquam singulare aut forma aut re ipsa, quae describitur, exhibent. In epithalamio autem ipsa iam materies gravissimi momenti omnibus Polonis semper erit, quippe quae praeclarum illius temporis factum amplectatur, tum autem exterior forma pulchra apparet, versus enim ubique compti et politi haud sine ultima lima scripti, res metrica nusquam neglecta, immo curatissime tractata est. Nonnullis locis conspicitur imitatio quaedam, quod ad formam attinet, praecipue Vergilianae dictionis, quod tamen commune Benedicto cum aliis poetis illius temporis vitio non esttribuendum. Notabile tamen est, in toto poemate omnia adeo imagium veterum plena esse, ut haud facile ulla vestigia morum illius aetatis invenias, quod etiam aliis eiusdem aetatis scriptoribus obici potest, adeo omnes non solum scribebant, sed etiam sentiebant et cogitabant, ut ita dicam, animo veterum Romanorum.

Epithalamion.

Illustrissimi Principis Ioachimi, Dei gratia Marchionis Brandenburgensis, Sacri Romani Imperii Archicamerarii et Principis electoris, ac Illustrissimae Virginis Hedvigis, Serenissimi Poloniae Regis Sigismundi filiae.

Auctore. M. Benedicto Cosminensi.

Impressum Cracoviae per Matthiam Scharffenberg. Anno Domini millesimo quingentesimo tricesimo quinto.

Illustri ac Magnifico Domino Petro Kmita de Visnicze, Castellano Sandomiriensi, Regni Poloniae supremo Mareschalco, necnon Cracoviensi generali, Premisliensi, Scepusiensi et Colnensi Capitaneo etc. Domino ac Maecenati summo M. Benedictus Cosminensis perpetuam felicitatem.

Cum ceteri omnes, Magnifice Domine, his diebus proximis liberius genio ac voluptati indulgerent, indignum videlicet rati in publico gaudio privato maerore confici mihi quoque deesse nolui, quin excussa animi molestia communem laetitiam interno gaudio

prosecutus fuisset. Continuo enim non sine magna animi iucunditate revolvere coepi, qui hospitem apparatus, qui nostrorum cultus, qui plausus, quae tripudia, qui concentus, breviter quis rerum ordo ac totius convivii splendor atque maiestas. Haec omnia ego non solum oblivione non praetermitti, sed etiam describenda existimavi, ut haberem, quo decedentis gaudii memoriam nova lectione subinde refricaret.

Verum cum ea sit natura, hi mores hominum, ut putent, parum integrum fuisse gaudium, quod aliis non fuisset communicatum, sic illa, quae drachmam invenit, vicinorum gaudio suam adauxit laetitiam, sic Pamphilus Davi interventu suam ampliat felicitatem, quid enim dubitem aut mulierem evangelicam in sacrosancto convivio, aut Pamphilum amantem in laeto gaudio adferre, quare ut hoc gaudium solide sim gavisurus, hunc libellum in vulgus edendum censui, quem tibi imprimis dicare libuit, quod quamobrem faciam, in promptu causae sunt. Primum quod eo sis in bona studia ardore, ut nullus sit historicus, quem non diligenter relegeris, nullus poeta, cuius non selectissima quaeque memoriae mandaveris, ut interim theologos atque alios scriptores praetermittam.

Neque tibi reputas turpe, quod Alexandro Severo Romanorum principi, aut Archesilao fuit facere honestum, quorum alter, quotiens de negotiis deliberandum foret, historicos imprimis consulebat, alter nunquam aut lecto surgebat aut cubitum descendebat, quin quasi sollemniter aliquid ex Homero poeta lectitaret, quod quidem mirum videri non debet, te optimos quosque lectitasse, sed in tantis negotiorum undis potuisse, quae te ita undique circumstant, ut vix aliquando cibo capiendo detur otium. Huc accedit summa in rebus agendis prudentia, in conciliandis hominum voluntatibus incredibilis humanitas, quae omnia Serenissimus Princeps noster, qui in iudicandis hominum meritis nec errare nec falli potest, prospiciens ad summas dignitates vocare et gravissimis negotiis praeficere non est dedignatus, quae omnia ita administras, ut non ad dignitates, sed ad opus vocatus videaris. Iam, ut spero, egregiae consilii mei rationes constiterunt, tuum ergo erit, procerum praeclarissime grato animo suscipere, quae offeruntur, prudentia enim tua exigit, ut debeas, humanitas et litterarum studia, ut velis, quod offertur, non contemnere, praecipue cum hic laudes sacrosancti conubii continentur, quas inviolatas esse oportet.

Bene valeat illustris tua dominatio ac Benedictum, quantus quantus est deditum omni animi benevolentia complecti dignetur, tum enim demum vere Benedictus appellabitur, cum ab Magnificencia tua bene audierit. Iterum vale decus meum.

M. Ioannis Turobini ¹⁾
ad lectorem.

Innumeros olim tenuerunt saecula vates.

Quorum quaeque suum patria iactat opus.

Sarmatica at genuit tellus nobis Benedictum,

Quem placide Phoebus Pimpliadesque colunt.

Hic tibi felices hymenaeos carmine cantat,

Aonio, gratum sit: potiora dabit.

— . . . —

Epithalamion.

Constiterat nitidi summo rex vertice caeli, 1

Decurrit medio qua sol altissimus orbe,

Rex hominum atque deum celsi regnator Olympi.

Hic formosam oculis Venerem supera alta petentem

Grataque tendentem supremis oscula labris 5

Ut vidit, placidis compellat vocibus ultro.

Deliciae tu nata meae, mea sola voluptas,

Te sine nil placidum vidit transacta vetustas

Nec visura ruit sera atque volubilis aetas.

Tu tristes hominum curas tu pectora mulces, 10

Tu facis, ut saevus miles, rurisque colonus

Coniugis amplexu duos ac mille labores

Esse putet molles, tantus tenet ardor amantes.

Est procul hinc rigidum tellus porrecta sub axem

Terra potens, gentem veteres dixere Polonam. 15

¹⁾ Ioannes Turobin[us], ann. 1535 in decanatu Mgri Nicolai Shadcovii ad gradum magisterii promotus, postea doctor iuris, canonicus Chelmensis et altaris duplicatus fuit. (Cfr. Statuta nec non liber promotionum philosophorum ordinis in Univ. stud. Iagellon., ed. Ios. Muczkowski, Cracov. 1849, p. 191).

Innumeri hanc populi dextra laevaue coercent :

Hinc Scythiae gentes, longis hinc Teutonus armis

Pannonis ora suis supremam finibus arcet,

Extremam Tethys¹⁾ tumida circumsonat unda.

Fertilis haec tellus, duro versata colono

20

Laetior est Libycis quas nutrit Nilus aristis.

Non Siculis terris, non Afris invidet agris

Felix fruge sua, est longe felicior armis,

Massagetes victus testis volucerque Gelonus

Et demens nunquam positurus proelia Moschus.

5

Nec pridem hinc claro Valachia ducta triumpho

Victori summam tribuit per saecula laudem.

Hoc regnum retinet iustisque coercet habenis

Sismundus Princeps nulla non parte beatus,

Seu paci leges ponat, seu tendat in hostes

30

Accumulat tantas coniunx celeberrima laudes

Bella Bona, exemplum longi memorabile saeculi.

Quam tu si spectes, credas vidisse Dianam,

Si reputes artes, iures a Pallade doctam,

Si subolem inquiras, Niobes non cedit honori.

35

Filius his surgit, vasti spes altera regni,

Qui patrium robur tenero meditatus ab ungui

Proferet imperium et victo dominabitur hosti.

Nec minor in laude est pulcherrima filia Regis

Iam vicina toro, vel Phoebo digna marito;

40

Quam forti sociare viro mihi maxima cura est,

Namque meas largis exornat honoribus aras

Templaque virgineo supplex veneratur amore

Et pietas gentis totum vulgata per orbem

Ante alios nostrum constanter numen adorat.

45

Non hic Arcadici crudelia facta tyranni²⁾

Hospitium prohibent, tutis subit advena regnis,

¹⁾ Tethys. corr. ex Thetis.

²⁾ Sc. *Lycaonis*, qui Iovi aënea aetate hospitio in regnum eius advenienti semineces artus et sanguinem humanum in mensa conedendos adposuit, cum experiri vellet, num Iuppiter divina sua sagacitate dolum latentem detecturus esset; praeterea ipsum deum quiescentem noctu trucidare constituit, quod tamen Iuppiter effugit graviter crudelem regem ultus. — (Cfr. Ovid. Met. l. 218—239).

Nec quem pertemnit Cephisias ora Procrusten¹⁾
 Unquam tam placidis hospes praesentit in oris.
 Ergo age, nunc subeas gratum mihi diva laborem 50
 Nec dubita iussis mea nata subesse parentis.
 Est dux Teutonicis multum celebratus in oris
 Stemmatibus clarus bene Joachimus et armis,
 Cui felix iustam tribuit Germania partem
 Et facit ingenuis studiis opibusque potentem. 55
 Hic animos scindit varios secumque volutat,
 Circumdet niveo tandem cui bracchia collo,
 Quove foret felix thalamo, aut qua sorte beatus.
 Interea dubiam dum versat im omnia mentem,
 Fac tanti regis natam cupiatque velitque 60
 Nec neget amplexus thalamosque subire pudicos.
 Si properatus amor Stygias penetravit ad undas
 Et subita fratris caluerunt pectora flamma
 Flavaque torpentem flexit Prosperina Ditem,
 Hic ubi composuit sedem luctusque dolorque 65
 Et rabidum demens refovet discordia bellum,
 Quid fieri credas, rapiat si flamma medullas
 Principis? et notus tacitis calor ossibus erret?
 Tu modo de solito studio nil diva remittas
 Atque velut sponsum sponsae sic iungere gentem 70
 Adpropera genti: omnes iam teneantur amore,
 Et coniungat amor, quos nunc vicinia iunxit.
 Sic volo sic iubeo, nunc haec mea certa voluntas.
 Dixit et ingenti concussit sidera motu.
 At Cytherea Venus lascivi mater Amoris 75
 Aligerum²⁾ manibus natum complexa coerct
 Ducentem faciles humili de plebe triumphos.
 Ecquid ait trepidum vulgus modo nate fatigas
 Quidve paras fragilem tanto conamine turbam
 Vincere, vix reputo stabit victoria tanti. 80
 Non tam deformes cumulat qui cladis acervos
 Egregia dignus consensu laude videtur,

¹⁾ Procrusten corr. ex Procusten, quod erat cognomen latronis Damastes vel Polypemon nominati.

²⁾ Aligerum corr. ex: Alterum.

Quam qui praecipuum multis de milibus unum
 Sternit humo fortique manu sub tartara mittit.
 Desine ob id validis in plebem viribus uti, 85
 Quin potius celeres iam iam molire sagittas
 Principis in pectus, cui nunc Francfordia servit.
 Palladiae retinens sublimia tecta palaestrae
 Dixerat, ille ferox telum penetrabile misit
 Percussitque ducis pennata corda sagitta. 90
 Non sic torquentur Baliaris verbera fundae,
 Nec Gortyniaco calamus levis exit ab arcu,
 Quam pueri manibus volucris penetravit harundo.
 Saevit amor subito venis tacitusque pererrat
 Ossa per et grēmium labefactaque corda cucurrit. 95
 Mox acres stimulos sentit sub pectore princeps
 Tentatque infandum si vincere posset amorem,
 Sed quanto pugnat magis, hoc magis aestuat ignis.
 Ac veluti motu vires incendia sumunt,
 Sic agitatus amor subito post tempore crevit. 100
 Ergo ubi flamma negat membris animoque quietem,
 Ocius ire ¹⁾ iubet lectos de gente suorum
 Sismundum ad regem, quem orent, ut foedere certo
 Non dubitet natam externo sociare marito.
 Adcelerant iussi gressusque ad limina regis 105
 Alta ferunt, dextra invitat quos optimus heros.
 Hinc atque hinc nitidi gemmis auroque corusci
 Stant proceres, solio sedet rex fultus eburno,
 Quem Tyrio mollis circumdat purpura cultu.
 Temperat hic faciem vultus gravitate verendam 110
 Claraque sidereum contorquent lumina fulgur.
 Nec mora, clamor abest danturque silentia rebus,
 Mox oratores primi sua verba tulerunt.
 Rex venerande, tui certissima gloria regni
 Virtutisque decus, iusti fidissima norma, 115
 Ad tua nos, oculis quos cernis, limina misit
 Princeps, cui tribuit summam gens Marchia laudem.
 Ille tuam reputans famam virtute paratam,
 Et quam sublimis vasti sit gloria regni,

¹⁾ ire corr. ex: iri.

Ambit amicitiam, sancti quoque pignus amoris 120
Des rogitat gnatam, sociam regnique torique;
Non tu, crede mihi, generum, non illa maritum
Sentiet indecorem aut praeclara laude carentem.
Nam summum priscis deductum nomen ab annis
Porrigit, hesperium qua sol decurrit ad aequor 125
Et qua submissis rapidus consurgit ab undis.
Quid quod praecipui ascendit dum culmen honoris
Magnanimus Caesar rerum suprema potestas,
Grata refert ab eo placidae suffragia vocis.
Si tamen et terrae quae sit fortuna requiras, 130
Porrigit in vastos tellus sua bracchia campos,
Hinc fines dextros Albis circumfluit amnis,
Praeterit hinc laevos rapidisque coercet ab undis
Odera multivago perstringens litora fluxu;
Interior tellus multis habitata colonis 135
Erigit armisonas altis in montibus arces
Milleque turrigeras urbes celso aequat Olympo.
Hoc dotale solum, rex praeclarissime regum,
Accipiet natam summaque in sede locabit.
Audierat mandata pater tacitusque volutat, 140
Hunc generum votis divum fatisque vocari,
Tunc sic pauca refert ac vocibus ora resolvit.
Non mihi gentis honos, non regni gloria vestri
Principis aut virtus memori de pectore cessit.
Novimus haec pridem, nec primum cognita surgit 145
Fama ducis tanti patriaeque insignia vestrae.
Hinc equidem vobis iam nunc iam vera fatebor:
Nullus adhuc procerum vitali vescitur aura,
Quem mihi plus generum cupiam nataeque maritum;
Ille modo veniat vultusque agnoscat amicos. 150
Accipiunt mandata viri laetique reportant.
Quarta resurgebant nascentis cornua lunae,
Protinus adcelerat multis cum milibus heros.
Iamque in conspectu urbis erant, cum fusa repente
Turba ruit iuvenum portisque patentibus exit; 155
Praecipueque novum populus cognoscere sponsum
Gaudet et hunc studiose oculis animoque requirit.

At procerum in medio graditur spectabilis heros
Fultus equo instrato gemmis pulchrisque tapetis,
Cui pendent tereti gemmata monilia collo, 160
Bulla super frontem ignivomo radiata pyropo
Clara micat, longo fulvo crepitante metallo,
Ante manus iuvenum spatio decurrit aperto,
E quibus hic forma melior viridique iuventa
Induitur vestem, Tyrio quam tinxit aeno 165
Purpura puniceo nuper de murice pressa.
Viribus ille potens faciles nunc laxat habenas
Acris equi volucremque fuga praevertitur Eurum,
Nunc remeat volvitque vices in pulvere torto.
Illum pellis obit Libyco detracta leone 170
Herculis in morem Nemaeci praeda laboris
Quem cingens circum spatiosos colligit artus.
Multos arma decent auro radiantia multo
Seu levem clipeum manibus seu spicula versant,
Lenta ferunt alii dextrisque sub aethera tollunt 175
Spicula depictis late splendentia signis.
Ac velut in vernis spirant dum flamina pratis,
Blandior it facies florum fluitatque per herbam,
Sic vexilla tremunt summo pendentia telo.
Haec inter litui strident pulsataque crebro 180
Tympana raucisonam fundunt ad sidera vocem.
Excipiunt strepitum iuvenes vulgique corona
Laetitiam ingentem plausu verbisque fatetur.
Interea princeps placido resonante tumultu
Progreditur, tandem tectis se condidit altis. 185
Nox subit et terram caecis amplexitur umbris
Prospectum eripiens oculis rebusque nitorem;
Corpora somnus habet, muros custodia servat,
Haec homines reddit tutos, ast ille quietos.
Exoritur tandem victisque recanduit umbris 190
Clara dies, subito solis cum lumine primo
Conveniunt proceres laetique ad limina tendunt
Hospitis, hunc placido primum sermone salutant,
Mox repetunt summi veneranda palatia regni
Perducuntque ducem magna stipante caterva. 195
Occurrit media cui rex iustissimus aula,

Congressi iungunt dextras paulumque morati
 Alter in alterius defixit lumina vultu.
 Rex prior adloquitur verbisque silentia rupit:
 Ut te care hospes, patriae laus maxima vestrae, 200
 Accipio cupidus, tua nam pietatis imago
 Me tangit, nostrum qui sponte requiris amorem.
 Non te vicit iter, facies non ulla pericli,
 Me patriamque meam tanta est tibi cura videndi.
 Ergo amor iste tuus, nunc me tibi iungit amantem, 205
 Mox iunctura fides, quam certo foedere natae
 Accipies reddesque gener. Sic pauca locutus.
 Prosequitur princeps et amico pectore fatur:
 Nulla viae gravitas, facies non ulla pericli
 Visa mihi, firmus constansque amor omnia vincit. 210
 Per medias Syrtes, per Scyllam perque Charybdim
 Ferre libet gressum, genitor quocumque vocares.
 Haec memorant subeuntque alti penetralia tecti.
 At domus interior pictis ornata tapetis
 Resplendet late positoque refulget ab auro. 215
 Verticibus summis abacus laquearia tangit
 Artificumque manu caelatum sustinet aurum
 Clari Alconis opus divinique Alchimedontis.
 Illic spectari potuit, quid Mentor in arte,
 Quid valuit Laedus famaue insignis Onychus. 220
 Hic princeps proceresque alii discumbere iussi
 Accipiunt manibus lymphas celeresque ministri
 Pars epulis mensas replent, pars vina reponunt
 Structaque regali dispensant prandia luxu.
 Naupliades ponunt volucres turdosque loquaces 225
 Perdicesque vagas, longum tibi, Daedale, crimen,¹⁾
 Cum quibus et pictis volucris Iunonia pennis
 Iungitur, Arge tuum stantem per saecula casum.

¹⁾ Daedale soror eius filium suum, puerum duodecim annos natum docendum tradidit, at hic spem eius fefellit; cum enim videret, parvulum puerum plurimas res, quarum usus ipsi prorsus ignotus adhuc fuisset, invenisse, invidia ductus praecipitem eum ex arce Minervae sacra detrusit mentitus, eum casu quodam infelici decidisse. Sed Minerva servavit puerum ab interitu, cum eum in aëre labentem in perdicem mutasset. — (Cfr. Ovid. Metam. VIII, 236—259).

Ponitur hic pariter laetus per cornua cervus
Atque bison¹⁾ torvus regalis gloria mensae. 230
Necnon et Siculo nuper murena profundo
Capta datur mensis et mollis viscera scarus,
Mille cibos alios statunt mensisque reponunt.
Quin etiam prelo iam pridem pressa Caleno
Vina ferunt, pariter Chii veterisque Falerni. 235
Et Methymnaei certatim pocula miscent,
Massica nec deerant mensis nec Raetica vina,
Nec quae dant vites Thasiae aut Mareotides uvae.
Quicquid habet tellus genuitque sub aequore pontus,
Si modo communis rerum non respuit usus, 240
Id totum in mensae genialis cessit honorem.
Hic manibus pateram signis auroque rigentem
Rex poscit cunctisque silentibus ore precatus:
Summe Deus, vasti suprema potentia mundi,
Qui tenebras noctis condis solemque reducis, 245
Et nebulas atras incundo lumine purgas,
Esse velis laetamque diem mentemque serenam,
Sic tibi multus honos positus statuatur in aris,
Grataque marmoreis ponentur munera templis;
At vos, communis mensae quos dignor honore, 250
Pellite mordaces vestro de pectore curas
Festivumque diem cuncti celebrate faventes.
Dixit et admovit supremis pocula labris,
Hoc princeps placidus fecit celebrisque senatus,
Hoc procures alii, sequitur quos laeta iuventus. 255
Mille scyphos²⁾ vino replent ac mille resorbent
Certatimque omnes ingentia pocula siccant.
Tum Phirnis clarus cithara cantuque sonoro
Festivo molles pulsavit pollice nervos.
Hic primum cecinit miros Alcestidis ignes 260
Fata Pheretiadae pulchra quae morte redemit,
Admetumque suum Stygiis revocavit ab undis.
Nec minus Euadnen docta celebravit in arte,

¹⁾ bison. corr. ex Bisons.

²⁾ scyphos corr. ex ciphos.

Quae potuit flammis iniecta perire mariti,
Te Capaneu tristes cupide comitata per oras 265
Perque domos Ditis simulacraque functa sepulcris.
Addit Penelopen castam turbamque procacem,
Quam placidis lactans verbis spe pavit inani
Aventuque viri corvos delusit hiantes. 270
Haec canit, hinc celeres rhythmos numerosque retentat.
Tum laeti surgunt iuvenes teneraeque puellae
Moxque leves ducunt choreas ac ordine longo
Nunc redeunt variantque vices, nunc orbibus orbes
Involvunt celeri cursu rursumque revolvunt. 275
Icta pedum strepitu tellus tremit atque laborat.
Pars dulces recinunt modulos et carmina pangunt,
Excipiunt cuncti plausum laetique sequuntur.
Ampla theatra sonant tremulaeque per atria voces
Crebrescunt late placido resonante tumultu. 280
Dant lucem flammae et lato splendore coruscant.
Ducitur ad thalamos tandem nova nupta pudicos,
Pone subit dextra genitor laevaue maritus,
Ante chorus iuvenum faculas taedasque iugales
Praecincti portant, hymnos ac carmina dicunt. 285
At Venus et Charites adstant in limine primo,
Cum quibus argutusque iocus ludique procaces,
Blanditiaeque leves et dulces in amore susurri.
Quo simulac venit, placido Venus ore locuta est:
Ingredere o summi cultissima filia regis, 290
Sola diu vacuos thalamos castumque cubile
Servasti virgo, Veneris nec praemia nosti,
Nunc tibi ne pereat primi flos integer aevi,
Neve cadat niveae blandissima gratia formae,
Nosce virum virgo, nec gaudia differ in annos, 295
Respuit ingratos infirma senecta calores.
Ergo datura viro natos patrique nepotes
Pelle metum trepidum membris animoque timorem.
Erubuit subito ac vultu testata pudorem
Cunctantem niveis placide complexa lacertis 300
Alma Venus thalamos secum perduxit ad altos
Ac tacitum inspirans ignem rapit alma pudorem.
Exsultant iuvenes circum verbisque precantur:

Vivite felices in tempora longa senectae,
Sanctaque servate intemerati foedera lecti. 305
Ite procul lites rabidi procul ite tumultus.
Iurgia nulla sonent et amarae proelia linguae
Sitque amor et pietas, sit iuncta in amore voluntas. 308

II.

Benedicti Cosminensis ad Illustrem Dominum Ioannem comitem
Tarnoviensem etc. (Cfr. Praefationem ad h. l.):

Quisquis erat primus, meruit qui stemmate tanto 1
Censeri, toto clarus in orbe fuit.
Nominis ille sui fama penetravit ad astra,
Unde suo generi nobile stemma fuit.
Id tu praecipue factis ingentibus ornas 5
Inclite praeclaris dux memorande bonis,
Qui modo magnificum referens ex hoste triumphum
Auxisti patriae clara decora tuae.
Sis felix, coeptisque tuis ingentibus adsit,
Qui regit imperiis singula quaeque suis. 10

III. a)

In iudicio astrologico per Magistrum Nicolaum Shadcovianum ad
ann. Dom. 1530 edito adiecit Magister Benedictus a Cosmin ad
lectorem haec:

Quid tollent referentque cito fugientia motu 1
Tempora, in hoc libro noscere rite potes.
Quid ver purpureum, fervens quid convehet aestas,
Et cum morbifero tempore tristis hiems.
Quisve status regnis, aut quae concordia iunctis 5
Gentibus obtinget praetereunte malo.
An nullum positura modum regnabit Erinys,
Aspera quae placidos cogit in arma viros.
Praeterea num quid campus flavescet aristis
Grandibus, an Cereris non bene fundet opes. 10

Haec horumque simul causas aperit tibi Shadek,
Cui ratio astrorum iam bene nota diu. 12

b) In altero iudicio astrologico eiusdem Shadek ad ann. 1531
exstant hi versus Benedicti ad lectorem:

Si nihil est rerum, moveat quod pectora tantum, 1
Quantum venturi temporis acta solent,
Hoc lecto poteris cognoscere multa libello,
Quae mox adveniens annus et hora feret.
Somnia non vanae mentis, sed dicta Sibyllae 5
Siderea recitat doctus in arte Shadek.
Quae simul ac scieris, iam non oracula Phoebi
Non Lycias sortes praestat adire tibi.
Si semel atque iterum mentem praesagia fallent,
Non tamen est vatis mox laceranda fides, 10
Namque sator rerum, penes est quem summa potestas,
Is promissa hominum reddere vana potest.
Viribus ergo Dei tribuas iam cuncta licebit,
Sed fidei vatum, quatenus ille sinit. 14

IV.

Denique in rubricella Cracoviensi ad annum Dni 1537 (Cracoviae,
ex officina Ungleriana) reperiuntur aliquot versus in episcopi Cra-
coviensis insignia, item a Cosminensi compositi:

Qui tibi magnanimus muris prospectat ab altis, 1
Inter quadrupedes gloria prima, leo,
Fortia magnorum declarat facta virorum,
Qui gestis tantum conmeruere decus.
Id tu, qui summum scandisti culmen honoris, 5
Illustras factis praesul amande tuis.

GRONO NAUCZYCIELI

przy końcu roku szkolnego.

1. **Leon Kulczyński**, dr. filozofii, docent Uniw. Jagiell., i członek komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli w gimnazyach i szkołach realnych, dyrektor; kierował nauką języka niemieckiego w kl. IVa+b; — 8 godzin w tygodniu.
2. **Teofil Ziemia**, dr. filozofii, docent Uniw. Jagiell., członek komisji filolog. Akad. Umiejętności krak., profesor w VIII randze, zawiadowca zbioru książek szkolnych dla młodzieży uboższej wyższ. gimnazjum, uczył języka pols. w Va+b, VI, VII i VIII; — 15 godzin w tygodniu.
3. **Wincenty Stroka**, prof. w VIII randze, zawiadowca czytelnii dla młodzieży gimnazjum niższego; uczył języka niemieckiego w Ia+b, prop. w VII i VIII; — 16 godzin w tygodniu.
4. **August Sokołowski**, dr. filoz., członek kom. hist. Akad. Um. krak., profesor w VIII randze, wybrany posłem do Rady państwa, na urlopie.
5. **Antoni Pazdrowski**, profesor w VIII randze, zawiadowca czytelnii młodzieży gimn. wyższego, uczył matematyki w IIa+b+c Va, VII i VIII; — 18 godzin w tygodniu.
6. **Jan Czubek**, członek kom. jęz. Akad. Umiej. krak., profesor w VIII randze, zawiadowca biblioteki nauczycielskiej, uczył języka łac. w VII, greckiego w VII i VIII; — 14 godzin w tygodniu.

7. **Jan Molin**, dr. filozofii, prof. w VIII randze, z powodu choroby na urlopie od 1 stycznia 1894.
8. **Juliusz Miklaszewski**, prof. w VIII randze, uczył geogr. w Ia +b+c, geogr. i hist. w III i VI; — 16 godzin w tygodniu.
9. **Franciszek Tomaszewski**, dr. filoz., członek komisji egzaminacyjnej dla kandydatów do jednorocznej służby wojskowej, gospodarz kl. IVb, profesor, zawiadowca gabinetu fizycznego, uczył matematyki w Ia, IVb i Vb; fizyki w IVb, VII; historii nat. w III; — 18 godzin w tygodniu.
10. **Antoni Danysz**, dr. filoz., prof., gosp. kl. VIII, uczył języka łac. w VI i VIII, niemieckiego w VI; — 15 godzin w tygodniu.
11. **Waleryan Heck**, profesor, gospodarz VII kl., uczył geografii i historii w IIc, Va+b, VII i VIII; — 16 godzin w tygodniu.
12. **Andrzej Gąsiorowski**, profesor, gospodarz kl. VI, uczył języka łac. w IVa+b; języka greckiego w VI; — 17 godzin w tygodniu; nadto kierował nauką jęz. łacińskiego w kl. IIc; — 8 godzin w tygodniu.
13. **Ks. Józef Rychlak**, dr. św. Teol., profesor, katecheta i exhortator w klasach wyższych, zawiadowca zbioru książek szkolnych dla młodzieży uboższej niższego gimnazjum, uczył religii w Ib+c, IVa+b, Va+b, VI, VII, VIII; — 18 godzin w tygodniu.
14. **Ignacy Kranz**, profesor, uczył matematyki w Ic, III, IVa, VI; fizyki w IVa i VIII; — 18 godzin w tygodniu.
15. **Jan Pawlikowski**, dr. filozofii, z. n. gospodarz kl. Va, uczył jęz. łac. w Va+b, języka greckiego w Va; — 17 godzin w tygodniu.
16. **Stanisław Kozłowski**, dr. fil., z. n. gosp. klasy IIb, uczył geogr. i hist. IIa+b, IVa+b; — 16 godz. w tygodniu.
17. **Jan Wilkosz**, z. n., uczył języka łac. w Ia, jęz. pol. w IIa+b+c; 17 godzin w tygodniu.
18. **Adam Pytel**, z. n., gosp. w kl. IIa, uczył jęz. niem. w kl. IIa +b+c; — 15 godzin w tygodniu.
19. **Wojciech Cachel**, z. n., gosp. w kl. IIa, uczył języka łac. w kl. IIa+b; 16 godzin w tygodniu.
20. **Jan Piechota**, z. n., gosp. kl. IVa, uczył jęz. grec. w IVa+b; 8 godzin w tygodniu (częściowo uwolniony).

21. **Zygmunt Styło**, z. n., gosp. Vb kl., uczył jęz. niem. w Vb, VII i VIII; — 12 godzin w tygodniu.
22. **Zygmunt Zapala**, dr. fil., z. n., gosp. kl. Ic, uczył jęz. łac. w Ic, jęz. gree. w III, jęz. polsk. Ic; — 16 godzin w tygodniu.
23. **Ks. Mateusz Jeż**, katecheta i exhortator w klasach niższych, uczył religii w kl. Ia, $Ia+b+c$, III; — 10 godzin w tygodniu.
24. **Jacek Tyrała**, z. n., gosp. kl. III, uczył jęz. łac. w kl. III, gree. w Vb i pols. w Ia i III; — 17 godzin w tygodniu.
25. **Tadeusz Wiśniowski**, dr. fil., członek komisji fizyograf. Akad. Um. krak., z. n., uczył matematyki w kl. Ib, historii naturalnej w $Ia+b+c$, $Ia+b+c$, $Va+b$, VI; — 21 godzin w tygodniu.
26. **Eugeniusz Bieganowski**, z. n., gosp. kl. Ib., uczył jęz. łac. w kl. Ib., polsk. w Ib., $IVa+b$; — 17 godzin w tygodniu.
27. **Józef Gebhardt**, z. n., uczył jęz. niem. w kl. Ic, III, Va ; — 14 godzin w tygodniu.
28. **Karol Bobrzyński**, praktykant, uczył jęz. niem. w kl. IVa ; — 4 godziny tygodniowo.
29. **Jan Kukucz**, praktykant, uczył jęz. niem. w kl. IVb ; — 4 godziny w tygodniu.
30. **Maksymilian Wiśniowiecki**, praktykant, uczył języka łac. w kl. IIC ; — 8 godzin w tygodniu.

Przedmioty nadobowiązkowe:

31. **Paweł Rongier**, nauczyciel nadetatowy, uczył języka francuzkiego; — 6 godzin w tygodniu.
32. **Walenty Dec**, nauczyciel nadetatowy, uczył śpiewu; — 4 godziny w tygodniu.
33. **Stanisław Tondos**, nauczyciel nadetatowy, uczył rysunków; — 6 godzin w tygodniu.
24. **Waleryan Heck**, jak wyż., uczył dziejów kraju rodzinnego w kl. VII; — 2 godziny w tygodniu.
35. **Stanisław Kozłowski**, j. w., uczył dziejów kraju rodzinnego w $IVa+b$, — 2 godziny w tygodniu.
36. **Juliusz Miklaszewski**, j. w., uczył dziejów kraju rodzinnego w kl. III; — 1 godzina w tygodniu.

37. **Ignacy Kranz**, j. w., uczył kaligrafii w $Ia+b+c$, $IIa+b+c$; — 2 godziny w tygodniu.
 38. **Władysław Kosiński**, dr. fil., prof. w c. k. III gimnazyum, uczył stenografii; — 4 godziny w tygodniu.
 39. **Towarzystwo gimnastyczne „Sokół“** udzielało nauki gimnastyki; — 6 godzin w tygodniu.
 40. **Dr. Samuel Landau** uczył religii mojżeszowej — 11 godzin w tygodniu.
-

ROZKŁAD NAUK.

KLASA I.

Religia. 2 godziny tygodniowo. Katechizm katolicki.

Język łaciński. 8 godz. tyg. Odmiana prawidłowa imion i czasowników; ważniejsze przyimki i spójniki; ćwiczenia w tłumaczeniu z polskiego na łaciński jęz. i odwrotnie. Memorowanie. Ustne ćwiczenia w mówieniu po łacinie na podstawie materiału znanego i przerobionego. Przyswojenie pamięciowe kilkudziesięciu przysłówi i przypowieści. Co tydzień zadanie szkolne ($1\frac{1}{2}$ godz.); w 2 półroczu piśmienne tłumaczenia na łac. (compositiones).

Język polski. 3 godz. tyg. Elementarna nauka o zdaniu pojedynczym i złożonym; elementarna nauka odmiany imienia i słowa; nadto: przygodne poznawanie części mowy i przygodna nauka składni. Wyraziste czytanie objaśnionych ustępów tak prozaicznych, jak poetycznych. Uczenie się na pamięć cenniejszych ustępów. Deklamacya. W 1 półroczu dyktaty co tydzień; w 2 półroczu naprzemian dyktaty i wypracowania stylistyczne zrazu szkolne, przy końcu roku także domowe.

Język niemiecki. 6 godzin tyg. Czytanie i tłumaczenie wszystkich ustępów z książki Petelenza-Germana; rozmowa w niemieckim języku o rzeczach w tym ustępie zawartych, retrowersya Gramatyka według tejże książki. Uczenie się na pamięć słów, zwrotów i cenniejszych ustępów. 4 zadania szkolne miesięcznie.

Geografia. 3 godz. tyg. Poglądowe zaznajomienie z zasadniczymi pojęciami geograficznymi. Dienne ruchy słońca ze względu na położenie domu i szkoły w różnych porach roku. Główne

pojęcie o kształtach ładu i wód. Podział ludności pod względem pochodzenia i religii. Najważniejsze systemy górskie i rzeki, oraz państwa i posiadłości we wszystkich częściach świata. Ćwiczenia w czytaniu i rysowaniu map.

Matematyka. 3. godz. tyg. (w 1 półroczu arytmetyka, w 2 półr. arytm. i geometrya na przemian). Z *arytmetyki*: System dziesiętny. Liczby rzymskie. Cztery główne działania na liczbach całkowitych, niemianowanych i mianowanych, całych i dziesiętnych. Miary metryczne i wagi. Liczby wielorakie. Podzielność liczb. Najw. wspólna miara. Najmn. wsp. wielokrotność. Kurs elementarny rachunków na ułamkach zwyczajnych. Z *geometrii*: Pojęcia zasadnicze. Linia prosta, koło, kąty. Trójkąt (do przystawiania). Częste ćwiczenia domowe; co miesiąc zadanie szkolne.

Historia naturalna. 2 godziny tyg. Przez pierwsze 6 miesięcy: Ssawce i owady. II. półr. od 1 marca: Świat roślinny.

KLASA II.

Religia. 2 godz. tygod. Dzieje Starego Zakonu.

Język łaciński. 8 godz. tygod. Nauka odmian nieprawidłowych z powtarzaniem materiału wziętego w klasie I. Uzupełnienie nauki o przyimkach i spójnikach. Ustne ćwiczenia jak w kl. I. Ćwiczenia piśmienne 3 szkolne i 1 domowe na miesiąc.

Język polski. 3 godz. tyg. Elementarna nauka o zdaniu złożonem; nadto elementarne powtarzanie i uzupełnienie nauki o formach. Czytanie wypisów, uczenie się na pamięć, deklamacya. Dyktaty w miarę potrzeby; wypracowania stylistyczne 3 na miesiąc, naprzemian domowe i szkolne.

Język niemiecki. 5 godz. tyg. Jak w klasie I., z książki Petelenza-Germana na klasę II. Uczenie się na pamięć słów, zwrotów i cenniejszych ustępów. Co tydzień zadanie, z tych co miesiąc jedno domowe.

Historia. 2 godz. tyg. Dzieje starożytne ze szczególniejszem uwzględnieniem elementu biograficznego i powieściowego.

Geografia. 2 godz. tyg. Szczegółowa geografia fizyczna i polityczna Azji i Afryki. Poziomy i pionowy układ Europy, szczegółowa

geografia Europy południowej i W. Brytanii. Ćwiczenia w rysowaniu map.

Matematyka. 3 godz. tyg. Z *arytmetyki*: Powtórzenie i uzupełnienie nauki o najw. wspólnej mierze i najmn. wsp. wielokrotności. Systematyczna nauka o ułamkach zwyczajnych. Zamiana ułamków zwyczajnych na dziesiętne i odwrotnie. Stosunki i proporcye. Reguła trzech prosta w zastosowaniu do proporcyi i rachunku wnioskowania. Rachunek procentu pojedynczego. Z *geometrii*: Osi symetrii prostych i kątów. Przystawanie trójkątów; zastosowanie tegoż; najważniejsze własności koła, czworoboku i wieloboku. Ćwiczenia i zadania jak w klasie I.

Historja naturalna. 2 godz. tyg. Przez pierwsze 6 miesięcy: Ptaki, gady, płazy, ryby, skorupiaki, pajęczaki, żmije, robaki, szkarłupnie, jamochłony i pierwotniaki.

KLASA III.

Religia. 2 godz. tyg. dzieje Nowego Zakonu.

Język łaciński. 6 godz. tyg. Z *gramatyki* (3 godz. tyg.): Powtórzenie materiału z klasy II; składnia zgody i rzędu, przyimki z odpowiednimi przykładami. Czytanie i tłumaczenie (3 godz. tyg.) z Korneliusa Neposa wybranych żywotów. Co 14 dni zadanie szkolne, domowe co 3 tygodnie.

Język grecki. 5 godz. tyg. Odmiana prawidłowa imion i czasowników, aż do słów na μ , z odpowiednimi ćwiczeniami ustnymi i pismiennymi. W połowie I półroczu i w II półr. co 14 dni zadanie domowe i szkolne naprzemian.

Język polski. 3 godz. tyg. Systematyczna nauka deklinacyi z ważniejszymi wyjątkami; systematyczna nauka składni rzędu, powtórzenie części mowy i zasad ortografii i interpunkcyi. Czytanie wypisów, uczenie się na pamięć; deklamacya. Co 14 dni zadanie domowe lub szkolne.

Język niemiecki. 4 godz. tyg. Swobodniejsza reprodukcyja ustępów z książki Petelenza-Germana na klasę III. Uwzględnianie synonimów. Uczenie się na pamięć. Z *gramatyki* nauka o formach i składni rzędu systematycznie. Co 14 dni zadanie domowe i szkolne naprzemian.

Historja i geografia. 3 godz. tyg. (1 godzina historyi, 1 godzina

geografii naprzemian). Z *historyi*: Dzieje średniowieczne sposobem biograficznym, z szczególniejszem uwzględnieniem faktów, odnośnych do historyi austriackiej. Z *geografii*: Powtórzenie i uzupełnienie geografii matematycznej. Szczegółowa geografia fizyczna i polityczna Europy środkowej, północnej i wschodniej (z wyjątkiem monarchii austr.-węg.), Ameryki i Australii. Ćwiczenia w rysowaniu map.

Matematyka. 3 godz. tyg. Z *arytmetyki*: Cztery główne działania na liczbach ogólnych, całkowitych i ułamkowych. W związku z nauką geometrii: podnoszenie do potęgi drugiej i wyciąganie 2-go pierwiastka. Liczby niezupełne, skrócone mnożenie i dzielenie, zastosowanie ostatniego przy wyciąganiu drugiego pierwiastka. Z *geometrii*: Porównanie, przemiana i podział figur. Pomiar długości i powierzchni. Twierdzenie Pitagorasa. Najważniejsze rzeczy z podobieństwa utworów geometrycznych. Ćwiczenia i zadania jak w klasie I.

Historia naturalna. 2 godz. tyg. — I półrocze: Fizyka: Pojęcia wstępne, ciepło i chemia. II półr.: Mineralogia.

KLASA IV.

Religia. 2 godz. tyg. Nauka o ceremoniach i obrzędach Kościoła katolickiego.

Język łaciński. 6 godz. tyg. Z gramatyki (naprzemian 2 i 3 godzin tygodniowo): Nauka o trybach i czasach, imperativus, infinitivus, nom. i accus. c. infinit., oratio obliqua, supinum, gerundium, spójniki — w połączeniu z odpowiednimi ćwiczeniami ustnymi i piśmiennymi. Prozodya i metryka z czytaniem Owidyusza. Czytanie i tłumaczenie: Caesaris Comm. de Bello gallico. Co 14 dni zadanie domowe, co 2—3 tyg. szkolne.

Język grecki. 4 godz. tyg. Słowa na $\mu\epsilon$, niewzorowe, właściwości znaczenia i akcenta w koniugacyi. Zasady składni. Tłumaczenie z greckiego na polski język i odwrotnie. Zadania: 1 domowe i 1 szkolne na miesiąc.

Język polski. 3 godz. tyg. Systematyczna nauka koniugacyi i składni w obrębie czasownika; systematyczna nauka o zdaniach złożonych i okresach. Częścią w szkole, częścią w domu przeczytano Szajnochy „Pierwsze odrodzenie się Polski“. Wierszo-

wanie. Powtórzenie całej gramatyki w ogólnym zarysie. Czytanie wypisów. Deklamacya. Co 2 tyg. zadanie naprzemian domowe i szkolne.

Język niemiecki. 4 godz. tyg. Jak w klasie III z książki Petelenza-Germana na klasę IV. Z gramatyki nauka systematyczna o zdaniu i uzupełnienie składni rzędu. Zadania jak w klasie III.

Historya i geografia. 4 godz. tyg. I półr.: Historya nowożytna z szczególniejszem uwzględnieniem dziejów Austrii, — II półr. Szczegółowa geografia monarchii austro węg. pod względem fizycznym i politycznym, z krótkim rysem dziejów austryackich. Ćwiczenia w rysowaniu map.

Matematyka. 3 godz. tyg. Z *arytmetyki*: Równania 1 stopnia o jednej i kilku niewiadomych i takie równania 2-go i 3-go stopnia niezupełne, które zachodzą w nauce geometrii w tejże klasie. Podnoszenie do sześciannu i wyciąganie 3-go pierwiastka; reguła trzech złożona, reguła łańcuchowa, reguła podziału, rachunek procentu składanego. Z *geometrii*: Wzajemne położenie linii prostych i płaszczyzn, kąty bryłowe, główne rodzaje brył. Najprostsze przypadki obliczania powierzchni i objętości brył. Ćwiczenia i zadania jak w klasie I.

Fizyka. 3 godz. tyg. Magnetyzm, elektryczność, mechanika, najważniejsze wiadomości z kosmografii. Akustyka, optyka.

KLASA V.

Religia. 2 godz. tyg. Dogmatyka ogólna.

Język łaciński. 4 godz. tyg. Lektura (5 godz. tyg.): W oddz. *a i b* Liv. I w wyjątkach, XXI 1—42; Ovid. Metam. wydanie szkolne: 5, 11, 14, 20, 24; Trist. 3, 6, 8, 10. Fast. 14. 1 godz. ćwiczeń gramatyczno-stylistycznych. Co miesiąc zadanie szkolne.

Język grecki. 5 godz. tyg. Lektura (4 g. tyg.): W oddziale *a* I półr.: Xenof. Anab. (wyd. Fiderera). I, II, III, V, VI, VIII, IX, X, XIV, XVII, — II półr.: Hom. Il. I, VI, Xenof. Cyrop. I, V, VI. — W oddz. *b*. I półr. Xenof. Anab. (wyd. Fiderera) I, III, V., VI., VII, XI, XIII, XV, XVI., XVII. — II półr. Homer Il. I, III i Xenof. Cyrop. I, II i III. Ćwiczenia gramatyczne (I godz. tyg.) Zadań szkolnych 4.

Język polski. 3 godz. tyg. Czytanie i rozbiór cenniejszych utworów

z rozmaitych rodzajów poezyi i prozy według wypisów szkolnych Próchnickiego. Zadanie co 3 tygodnie.

Język niemiecki. 4 godz. tyg. Czytanie z wypisów Petelenza i Wernera z odpowiedniemi objaśnieniami gramatycznym, stylistycznym i estetycznym. Ćwiczenia w opowiadaniu i uczeniu się na pamięć cenniejszych ustępów; częsta lektura prywatna. W półroczu 7 zadań: 4 domowe i 3 szkolne.

Historja i geografia. 3 godz. tyg. Dzieje starożytne osobliwie Greków i Rzymian do podboju Italii, przy ciągłym uwzględnieniu geografii.

Matematyka. 4 godz. tyg. *Arytmetyka* (2 godz. tyg.): Cztery główne działania. Odjemne i ułamkowe liczby. Własności liczb. Proporcye i ich zastosowanie. Równania 1 stopnia. *Geometrya* (2 godz. tyg.) Planimetrya. Ćwiczenia i zadania jak w klasie I.

Historja naturalna. (2 godz. tyg.) I półr.: Mineralogia; II półr. Botanika.

KLASA VI.

Religia. 2 godz. tyg. Dogmatyka szczegółowa.

Język łaciński. 6 godz. tyg. Lektura (5 godz. tyg.): Sallust. Catilina; Verg. Ecl. 1, 5, 7, 9; Georg. II, 458—540; Aen. I, II; Cicero in Catil. I, II, III; 1 godz. tyg. ćwiczeń gram.-stylistycznych. Zadania jak w kl. V.

Język grecki. 5 godz. tyg. Lektura (4 godz. tyg.) Hom. Il. lib. IV, V, XV, XXII. — Herodoti lib. VIII, 1—90; Xenof. Memor. (wyd. Fiderera) I, III, IV. — 1 godz. tyg. ćwiczenia gram. Zadania jak w klasie V.

Język polski. 3 godz. tyg. Czytanie cenniejszych ustępów z autorów XVI i XVII wieku literatury polskiej, z historyczno-literackimi, gramatycznymi i estetycznymi uwagami, z Wypisów Tarnowskiego-Wójcika tom I.

Język niemiecki. 4 godz. tyg. Rzecz o rodzajach poezyi i prozy na podstawie wypisów Petelenza i Wernera. Zadania jak w kl. V. Czytano według Graesera: Wilhelm Tell i Minna von Barnhelm.

Historja i geografia. 4 godz. tyg. Historia rzymska od podboju Italii i dzieje średniowieczne.

Matematyka. 3 godz. tyg. Z *arytmetyki*: Ułamki ciągłe, potęgi, pier-

wiastki i logarytmy; równania drugiego stopnia. Z *geometrii*: w I półr. stereometrya; w II półr. trygonometrya. Ćwiczenia i zadania jak w kl. V.

Historia naturalna. 2 godz. tyg. Zoologia w połączeniu z zasadami anatomii i fizyologii ludzkiej.

KLASA VII.

Religia. 2 godz. tyg. Etyka chrześcijańsko-katolicka.

Język łaciński. 5 godz. tyg. Lektura (4 godz. tyg.); Cicero: De officiis I. In Verr. IV, V; Verg. Aen. VI — 1 godz. tyg. ćwiczeń gramatyczno-stylistycznych. Zadania jak w kl. V.

Język grecki. 4 godz. tyg. Demostenesa: Olynt. 1, 2 i 3. Hom. Od. ks. I, 300, V, VI, VIII, IX i XIV. 1 godz. ćwiczeń gram. Zadania jak w kl. V.

Język polski. 3 godz. tyg. Czytanie i rozbiór celniejszych utworów z wieku XVIII i początku XIX. W całości czytano: Barbarę Radziwiłłównę i Konrada Wallenroda. Zadanie co miesiąc, 3 domowe, 2 szkolne.

Język niemiecki. 5 godz. tyg. Na podstawie wypisów Petelenza i Wernera do r. 1794. Czytano według Graesera: Goethego Wahrheit und Dichtung, Iphigenie auf Tauris, Schillera Wilhelm Tell. W półroczu: 2 zadania domowe i 3 szkolne.

Historia i geografia. 3 godz. tyg. Historia nowożytna.

Matematyka. 3 godz. tyg. Z *arytmetyki*: Równania kwadratowe i układnicze o jednej i kilku niewiadomych; równania nieoznaczone; szeregi; rachunek procentu składanego; nauka kombinacyi; dwumian Newtona. Z *geometrii*: Trygonometryczne zagadnienia; zastosowanie algebry do geometrii; geometrya analityczna w płaszczyźnie. Ćwiczenia jak w kl. V.

Fizyka. 3 godz. tygo. Mechanika. Ciepło. Chemia.

Logika. 2 godz. tyg.

KLASA VIII.

Religia. 2 godz. tyg. Historia kościelna.

Język łaciński. 5 godz. tyg. Lektura (4 godz. tyg.): w I półr.: Horat. Car. I. 1, 2, 3, 4, 10, 15, 22, 24, 35, 37; II. 1, 2, 3, 6,

7, 9, 10, 14, 16, 17, 20; III. 1, 2, 3, 30; IV. 1, 7, 12; Epod. 2, 7; Sat. I. 1, 9; II. 61; — w II półr. Tacit. Annales. I.

Język grecki. 5 godz. tyg. Lektura: w I półr. Plato Apologia, Kryton i ostatnie rozdziały z Fedona; — II półr. Sofoklesa Król Edyp. Ćwiczenia gramatyczne. Zadania jak w kl. V.

Język polski. 3 godz. tyg. Czytanie cenniejszych ustępów z autorów ostatniego okresu lit. pol. w połączeniu z estetycznymi i historyczno-literackimi uwagami z Wypisów tomu II, cz. II. W całości przeczytano: Maryę Malczewskiego, Zemstę, Śluby Panieńskie, Lillę Wenedę.

Język niemiecki. 4 godz. tyg. Według literatury Strzemchy dzieła Goethego i Schillera od r. 1794 i historia literatury XIX wieku. Lektura: Goethego i Hermann und Dorothea; Schillera Wallenstein, Maria Stuart, Jungfrau von Orleans i Braut von Messina, Wilhelm Tell, Körnera: Zriny, Shakespeare'a: Macbeth. Zadania w I półr. 2 szkolne, 3 domowe, w II półroczu 4 przeważnie szkolne.

Historja i geografia. 3 godz. tyg. — I półr.: Szczegółowa historia austriacko-węg. monarchii. — II półr.: 2 godz. tyg. Szczegółowy opis mon. austr.-węg.; 1 godz. tyg. powtarzanie historii starożytnej.

Matematyka. 2 godz. tyg. Powtórzenie nauki matematycznej; ćwiczenia w rozwiązywaniu zagadnień algebraicznych i geometrycznych. Zadania jak w kl. V.

Fizyka. 3 godz. tyg. Magnetyzm; elektryczność; nauka o ruchu falowym; akustyka; optyka; elementy astronomii.

Psychologia. 2 godz. tyg. Psychologia empiryczna.

ZADANIA POLSKIE.

KLASA Va.

1. Opis miejsca i okolicy, gdzie spędziłem tegoroczne wakacje. — 2. Podanie o Niobie (Na podstawie Ovidiusa). — 3. Bitwa pod Kunaksą (Na podstawie Xenofonta). — 4. Dzień zaduszny w Krakowie. — 5. Śmierć Grażyny. — 6. Wiesław. — 7. Przygody Benedykta Winnickiego. — 8. Posel z Upity. — 9. Brzegi Wisły w najbliższej okolicy Krakowa. — 10. Zdobywanie Persji przez Aleksandra Wielkiego. — 11. Wola Justowska. — 12. Śmierć stolnika Horeszki. (Na podstawie Pana Tadeusza). — 13. Nasza wycieczka do Tenczynka. — 14. Pierwsza księga Iliady.

KLASA Vb. *).

1. Opis miejsca i okolicy, gdzie spędziłem tegoroczne wakacje. — 2. Ważne w życiu mojem zdarzenie. — 3. Opis Wawelu. — 4. Pogrzyb Matejki. — 5. Pośpiech w pisaniu i lekceważenie interpunkcji. — 6. Grażyna. (Opowiadanie na podstawie czytanego poematu). — 7. Bitwa pod Maratonem — jej opis i dziejowe znaczenie. — 8. Przygody Benedykta Winnickiego. (Opowiadanie na podstawie znanej gawędy Wincentego Pola). — 9. Brzegi Wisły w najbliższej okolicy Krakowa. (Opis pod wrażeniem wycieczki przy

*) Różnica między oddziałem a i b głównie w zadaniach szkolnych.
Sprawozdanie gimnazjum św. Anny.

zachodzie słońca). — 10. Zdobyć Persyi przez Aleksandra Wielkiego. (Opis na podstawie nauki szkolnej — historii). — 11. Wola Justowska. (Opis na podstawie wycieczki). — 12. Pierwsza księga Pana Tadeusza „Gospodarstwo“. — 13. Nasza tegoroczna majówka. (Wycieczka do Bolechowic). — 14. Śmierć księdza Robaka. (Opowiadanie na podstawie „Pana Tadeusza“).

KLASA VI.

1. Krótkie sprawozdanie lektury wakacyjnej. — 2. Znaczenie Peryklesa w dziejach Grecyi. — 3. Zasługi Długosza. — 4. Rozkosze życia wiejskiego według wyobrażeń Reja. — 5. Maryusz i Sulla. (Charakterystyka porównawcza). — 6. Tren XIX pod względem rozwoju myśli. — 7. Skarga, jako człowiek pięknego charakteru. — 8. Śmierć Stanisł. Żółkiewskiego. — 9. Pojedynek Parysa z Menelajem. (Na podstawie III księgi Iliady). — 10. Znaczenie Karola W. w dziejach cywilizacyi. — 11. Obrona Częstochowy. (Z uwzględnieniem powieści historycznej Sienkiewicza p. t. „Potop“). — 12. Główne przyczyny upadku literatury polskiej w drugiej połowie wieku XVII. — 13. Znaczenie morza Śródziemnego w dziejach starożytnych. — 14. Krasicki jako obrońca Stanisława Augusta.

KLASA VII.

1. Dlaczego tak wysoko cenimy bajki Krasickiego? — 2. *Concordia res parvae crescunt, discordia vel maximae dilabuntur.* — 3. Unia lubelska. — 4. Anglia za czasów Elżbiety. — 5. Walka między romantykami i kłasykami. — 6. Oda do młodości. — 7. Charakter i główne dążności Demostenesa. — 8. Bolesław Chrobry a Kazimierz Wielki. — 9. *Gutta cavat lapidem, non vi, sed saepe cadendo.* — 10) Konrad Wallenrod (charakterystyka).

KLASA VIII.

1. Filomaci i Filareci. — 2. Rozwinać myśl Z. Krasińskiego: „Bądź cierpliwością, tą panią niedoli, Co gmach swój stwarza z niczego powoli“. — 3. *Maiorum gloria posteris quasi lumen est.* — 4) Sokrates, jego główne zasady i zasługi. — 3. Znaczenie wzroku i słuchu pod względem psychologicznym. — 6. Charakterystyka Rzy-

mian starożytnych. — 7. Rozwój teatru w Grecyi starożytnej. — 8. Znaczenie sejmu czteroletniego w dziejach Polski.

ZADANIA NIEMIECKIE.

KLASA Va.

1. Die Jugendspiele im Park des Dr. Jordan in Krakau. — 2. Beschreibung des Krakauer Ringplatzes. — 3. Nutzen des Wassers. — 4. Inhalt des Zauberlehrlings von Goethe. — 5. Es ist die Erzählung: „Der alte Diener“ von Sienkiewicz in beträchtlicher Abkürzung wiederzugeben. — 6. Inhalt der Schillerschen Ballade: „Die Bürgschaft“. — 7. Thetis und Achilles, nach dem XVIII. Gesange der Ilias. — 8. Der Kościuszko-Hügel und seine Entstehung, Lage und Bedeutung. — 9. Xenophons Ansprache an die Zehntausend nach der Schlacht bei Kunaxa (nach der Lectüre). — 10. Die Rache des Redlichen, (zwei Beispiele nach der Lectüre). — 11. Die Sage von Midas, (nach Ovid.). — 12. Publius Ovidius Naso nach der Lectüre. — 13. Das altrömische und das moderne Haus (eine Parallele). — 14. Hannibal vor der Schlacht bei Zama (nach dem dram. Fragment von Fr. Grillparzer).

KLASA Vb.

1. Mein bisheriger Lebensgang. — 2. Unser Schulzimmer (eine Beschreibung). — 3. An Gottes Segen ist alles gelegen. (eine selbst-erfundene Erzählung). — 4. Die Phönizier als Verbreiter der Cultur (nach der Schullectüre). — 5. Inhaltsangabe der Schillerschen Ballade „Die Bürgschaft“. — 6. Das Treiben auf dem Bahnhofe vor Abgang eines Zuges. (eine Schilderung). — 7. Die Anfänge des römischen Staates. (nach der Schullectüre). — 8. Das Begräbnis eines Armen. (eine Schilderung). — 9. Die Wohnung eines vornehmen Römers. (nach der Schullectüre). — 10. Cyropädie I. I. 1—3. Uebersetzung. — 11. Der Tempelbau bei den alten Griechen. (nach dem

Geschichtsunterricht). — 12. Der Salzbetrieb in Oesterreich. (nach der Schullectüre). — 13. Fleiss bringt Brot, Faulheit Noht. (eine selbsterfundene Erzählung). — 14. Das Dorf Bolechowice. (eine Beschreibung im Anschluss an den Klassenausflug).

KLASA VI.

1. Betrachtungen über den Monat September. — 2. Die Bedeutung der Weichsel für Krakau. — 3. Inhalt des dritten Gesanges von Dantes „Göttlicher Komödie“. — 4. Die Krakauer Plantationen im November. — 5. Es ist die Arnimsche Novelle „der tolle Invalide auf dem Fort „Ratoneau“ in beträchtlicher Abkürzung wiederzugeben. — 6. Winterfreuden. — 7. Inhalt des I. Aktes der „Vögel“ von Aristophanes. — 8. Aeneas im Seesturme nach Vergil Aen. I, 34. sq. — 9. Die Arten des Kunstepos an den gelesenen Proben erläutert. — 10. L. Sergius Catilina und sein Verhältnis zu Cicero. — 11. Die Schweizer nach Stauffachers Rede auf dem Rütli. — 12. Charakteristik Tells nach Schillers Drama. — 13. Twardowski und die Twardowskigrotte. — 14. Die Fabel in Minna von Barnhelm.

KLASA VII.

1. Nichtswürdig ist die Nation, die nicht Ihr Alles freudig setzt an ihre Ehre (Schiller). — 2. Mundarten und Schriftsprache im Deutschen. — 3. Des Lebens ungemischte Freude Ward keinem Irdischen zu Theil (Schiller). — 4. Es sind die Grundgedanken der Klopstockschen Gedichte: „Die États Généraux“ und „Mein Irrthum“ auszuführen. — 5. Wer gar viel bedenkt, wird wenig leisten. Schiller. — 6. Laocoon bei Vergil und bei den Bildhauern, ein Vergleich. — 7. Die Bedeutung der Regierung Elisabeths für England. — 8. Bürgers „Lenore“ und Mickiewicz's „Uciezka“ ein Vergleich. — 9. Die Regierung Ludwigs XIV. — 10. Im Glück, da schneit es Freunde, Im Unglück hagelt es Feinde.

KLASA VIII.

1. Nil sine magno Vita labore dedit mortalibus. (Horaz). — 2. Erster und zweiter Aufzug des Schillerschen „Don Karlos“ (Inhaltsangabe). — 3. Charakteristik des Schillerschen Marquis Posa. —

4. Die Krisis in Schillers „Jungfrau von Orleans“. — 5. Erläuterung der Begriffe: Egoismus und Altruismus, Nationalität und Humanität. — 6. Ans Vaterland, ans theure, schliess dich an, Das halte fest in deinem ganzen Herzen! Schiller. — 7. Der Apotheker und der Pfarrer in „Herman und Dorothea“. — 8. Wahrheit ist ein selten Kraut, Seltner noch, wer sie verdaut.

ZADANIA MATURYCZNE.

1. Zadanie łacińsko-polskie. Oddz. I. Cicero de rep. VI 9—11. — Oddz. II. Livius XXIII. 41—42.

2. Zadanie polsko-łacińskie. Oddz. I. Podług Bohomolca: „Życie Jana Zamojskiego“. Część I. rozdz. XXI. — Oddz. II. Podług Bohomolca: „Życie Jana Zamojskiego“. Część I, rozdz. III.

3. Zadanie greckie: Oddział I. Platon Laches 187D—188C od słów: „ὦ Ἀντίμαχε.. do περὶ τοῦ τοιαύτου“. Oddział II. Platon Protagoras XV od słów: „Ἐκ παίδων... do słów: ...ἐν ταῖς ἄλλαις πράξεσιν“.

4. Zadanie polskie. Oddz. I. Wykazać doniosłość historyczną unii Polski z Litwą i Rusią. — Oddz. II. Krzyżacy i ich stosunek do Polski.

5. Zadanie niemieckie. Oddz. I. Mit welchem Rechte kann man den Ausspruch des römischen Dichters Horaz: „Nil mortalibus ardui est“ auf unser Jahrhundert anwenden? — Odd. II. Die einflussreiche Bedeutung der Photographie.

6. Zadanie matematyczne. Oddz. I.

1. Rozwiązać równania: $x^y = 16384$

$$\sqrt[y]{2187} = \frac{3x}{4}$$

2. Obliczyć drogę, jaką odbywa Kraków w jednej sekundzie w ruchu obrotowym ziemi. Promień ziemi wynosi 6377·4 km., a szerokość geograficzna Krakowa wynosi 50°4'.

3. Jaką kwotę potrzeba dokładać z końcem każdego półrocza

do kapitału 5.000 złr., aby ów kapitał, przy składanym procencie 4% a półrocznej kapitalizacyi, w 10 latach się podwoił.

Oddział II.

1. Rozwiązać równania: $\frac{3}{4}\sqrt{x-y} = 1 + \frac{1}{\sqrt{x-y}}$
 $\sqrt{x+y} + \sqrt{x-y} = 5$

2. Wyznaczyć objętość stożka ściętego ukośnego, mając dane: promienie obu podstaw: $R = 1.64$ m, $r = 0.46$ m, pochylenie największego i najmniejszego boku względem podstawy $\alpha = 12^{\circ} 25' 30''$, $\beta = 154^{\circ} 26' 10''$.

3. Po ilu latach zostanie umorzona pożyczka 11.000.000 złr. po 4%, jeżeli roczna spłata wynosi 715.566 złr.?

PRZEMÓWIENIE

Prezesa Akademii Umiejętności

J. W. P. Dra Stanisława Hr. Tarnowskiego
przy rozdaniu świadectw arbituryentom.

W ostatniej chwili pobytu w tym Zakładzie, gdzie życie przeszło z dziecinnego do młodzieńczego wieku, weźcie na dalszą drogę jego pożegnanie i serdeczne życzenia, a na pamiątkę te świadectwa, ślad i dowód ośmioletniego życia. Nie całkiem stosownie nazywamy je świadectwami dojrzałości. W ośmnastu ani w dwudziestu latach nikt dojrzałym być nie może. Ale są to świadectwa spełnionego pierwszego w życiu obowiązku — a kto ten spełnił jak należy, ten daje nadzieję, że zasługuje na zaufanie, że podoła tym większym, coraz trudniejszym, które go czekają za bramą tego Zakładu, a nie opuszczają już „aż do śmierci“. Kto tu do pierwszej klasy wchodzi, ten prawie jeszcze odpowiedzialnym nie jest: robi, co powinien, z wrodzonego instynktu sumienia albo z posłuszeństwa dobremu kierunkowi starszych. Ale przez lata tu spędzone rozwija się właśnie myśl, rozsądek i sumienie, a z ich wzrostem poczyna się ta cecha szlachetna, która człowieka różni od zwierzęcia — odpowiedzialność za siebie samego: za swoją duszę przed Bogiem, za swoje ciało przed rodziną, za użyteczność lub marnotę żywota przed społeczeństwem. Młodzieniec w wyższych klasach gimnazjum już tę odpowiedzialność ma i powinien ją czuć: a jeżeli swoim obowiązkom czynił zadosyć,

jeżeli zachowywał się dobrze, a nauczył się tyle, ile był powinien, to znak, że w swoim rozumie i sumieniu swój obowiązek znał, że swoją wolą chciał go spełnić.

To mówią i znaczą te świadectwa dojrzałości, które odbieracie. One są dokumentem dla rodzin, i dla kraju, że można na was patrzeć z dobrą nadzieją, z zaufaniem: kto w pierwszej młodości zrobił, co był powinien, po tym można się spodziewać, że i w dal-szem, a coraz trudniejszym życiu nie zawiedzie.

Dlatego ważny to w życiu dzień ten, w którym się te świadectwa odbiera, ważny i radosny. Czy to świadectwo świetniejsze czy nie, zawsze ono mówi, że młodziemiec musi być coś wart i może wyjść na człowieka, skoro swoje lata pacholeńce przebył dobrze i do dalszych obowiązków się usposobił.

Ale każda ważna w życiu chwila, kiedy kończy jeden okres życia, a drugi zaczyna, ma w sobie ziarnko goryczy (Mickiewicz) — właściwie dwa ziarnka. Jednem jest tęsknota za tem, co już nie wróci, za ubiegłymi latami: drugim niepewność dalszych lat i kolei. Co może czekać młodzieńca, który ztąd na świat wychodzi? Nieraz, nawet często, suma zdarzeń i wrażeń szczęśliwych, jakich tu nie miał: ale zawsze suma przeciwności, trudów, walk, o jakich tu nie miał ani pojęcia. Z każdym nowym okresem życia podnoszą się one do wyższego stopnia, a z nimi razem podnosi się nasza odpowiedzialność; powinien się podnosić nasz rozum i rozsądek, nasze sumienie i honor, nasza wola i zgodność woli z sumieniem, a postępowania z wolą czyli nasz charakter.

Jakiegolwiek będzie życie, stanowisko, powołanie, los każdego z was, wszystkim, w każdym okresie życia, w każdym stanowisku czy powołaniu, to będzie i musi być potrzebnem każdemu; bo to stanowi o wartości człowieka, o jego zbawieniu na tamtym świecie, a pożyteczności, uczciwości i dobrej sławie na tym. Wielka sława nie jest ani częsta, ani potrzebna: dobra sława jest konieczna każdemu. A jest do osiągnięcia w najskromniejszych warunkach życia czy zdolności. Zdobyć ją i zachować jest łatwo. Zależy ona od szlachetności uczucia i drażliwości honoru: a te przymioty młody może i powinien mieć. Doświadczenia, znajomości życia i ludzi żądać od niego tyle, co od starszych, nie można: ale w szlachetności, w popędzie do dobrego, w oburzeniu na to, co złe i podłe, młodzi są równi starszym, owszem często od nich czulsi i gorętsi. Długie życie, widok i doświadczenie wiele złego,

może człowieka tak ze złem oswoić, że stępią się w nim zdolność oburzania i czasem sam nie wie, jak obojętnie i zbytecznie pობлаża. Ale młodzież ma ten przywilej, że jej siła miłości dobrego i wstrętność do złego jest jeszcze świeża, nieużyta: a jeżeli nie da się uwieść, oszukać, sofistycznie wmówić w siebie, że złe jest dobrem i odwrotnie, ona staje się siłą główną i rękojmnią szlachetnego żywota, ona tą „rzeźbiarką co wykuwa żywot czysty i prawy.

Strzeżcie więc w sobie przedewszystkiem uczciwości i honoru, od nich zależy zdrowie i siła, zatem przyszłość społeczeństwa. Mamy współcześnie smutne a nierzadkie przykłady, jak narody ozdobione największymi przymiotami duszy i umysłu, dochodzą do upokorzenia, do wstydu, do szachrajstw i przekustw przez oswojenie ze złem, przez pობлаżanie złemu, przez stępienie prawości i honoru, przez brak charakteru w ludziach. Mamy niestety na własnych dziejach dowód, jak upadek moralny prowadzi do politycznego upadku. I na odwrót, odrodzenie sumienia, rozumu i woli, sprowadza odrodzenie publicznego ducha, w dalszem następstwie siły i zdolności do życia. „Zdrowie narodu jest w rządach postawie“, ale mąż prostej i głośnej postawy nie zajmie, jeżeli młodzieniec przywykł do giętkiej i krzywej: a moralne zdrowie młodych narażone jest właśnie na liczne niebezpieczeństwa. Grozi im pochlebstwo w różnych kształtach, grozi obłuda pod szlachetnym pozorem, grozi bezbożność, mieniać się rozumem i postępek, grozi nienawiść pod maską miłości (wilk w owczej skórze) — grozi takich zaraz wiele; ustrzedz się od nich, zachować duszę prostą i zdrową, a umysł pracą rozwinać, rozszerzyć, zahartować, to pierwsza najbliższa odpowiedzialność młodzieńca wychodzącego z gimnazjum. I jeszcze jedno. „Jeśli Cesarz Jegomość wybrał się bez Boga“ na wojnę moskiewską, to Maciek Dobrzyński źle wróży Napoleonowi i jego wojsku. Pamiętamy wszysey ten ustęp z *Pana Tadeusza*. Otóż, nie Napoleon tylko, ale każdy człowiek, i każdy człowiek, który się w swoją drogę bez Boga wybierze, do celu nie dojdzie, ale prędzej lub później skręca kark, lub gorzej, bo „zagrzeźnie w błocie“, jak mówi Krasicki „i zadusi się mulem“. Zacznie się teraz ten okres życia, który was doprowadzić ma do czynnego działania. Od żywego i rzetelnego uznania tej odpowiedzialności, od spełnienia tego obowiązku zależy skuteczność, pożyteczność, wartość czynnego życia w wieku dojrzałym.

Ta odpowiedzialność ciąży na całej młodzieży, ale najbardziej

na wychowawcach gimnazjum św. Anny. Nietylko dlatego, że ono ma sławę — zasłużoną — i świeci w kraju rzadko szczęśliwym dobrem nauczycieli zarówno biegłych w nauce, jak przejętych żywo swoim nauczycielskim i obywatelskim obowiązkiem. Ten szczęśliwy warunek zwiększa oczywiście odpowiedzialność wychowawców. Ale prócz tego jest drugi: ten, że ze wszystkich podobnych Zakładów w naszym kraju ten jeden ma swoją historję, ten jeden jest świadkiem i pomnikiem przeszłości, ten jeden chlubi się mężami, których imiona jaśnieją w naszych dziejach. Uczeń stej Anny — on jeden w całym kraju — ma prawo czuć się kolegą Sobieskiego: a jeżeli zdolny jest czuć jak powinien, to musi czuć, że go to koleżeństwo obowiązuje, że ma być dla niego wspomnieniem i bodźcem, że swoim poprzednikom czy z przed stu czy dwóchset lat wstydu przynieść się nie godzi.

To też oprócz wdzięczności, winien wychodzący uczeń stej Anny, zachować na całe życie cześć tego Zakładu. W tem mogą swoich kolegów i siebie przytoczyć jako przykład. Jest temu właśnie lat czterdzieści kiedyśmy tu zdawali egzamin dojrzałości, przechodzili te same niepokoje i obawy.

Od tego czasu przeszło całe życie: a po tem długim doświadczeniu mogę sumiennie zaręczyć, że czuliśmy się zawsze złączeni ze wszystkimi wspomnieniami tej szkoły, że jeżeli pierwsza chwila wyjścia ze szkoły wydaje się miłą, to rychło, i na zawsze, wraca uczucie takiego do niej przywiązania, że się nie patrzy na te mury bez wzruszenia, bez wspomnienia przeszłości, bez serdecznych życzeń dla jej przyszłości.

Was koledzy od stej Anny w odstępie czterdziestu lat czasu chowała ona w warunkach nieskończenie lepszych i miłszych. Niechże Bóg da żeby wasze życie było z tą samą miarą skuteczniejsze od naszego: mniej boleściami i klęskami wspólnymi rozdarte, a więcej dla ogółu i jego przyszłości pożyteczne.

WYKAZ KSIĄZEK,

które w roku szkolnym 1894/95 używane będą.

Religia. W kl. I. Katechizm większy dla szkół ludowych podł. ks. Deharba, opr. ks. M. Morawski. Lwów, 1891. Opr. 22. c. — W kl. II. Ks. Dąbrowski, Historia biblijna zakonu starego. Wydanie 1, 2 i 3. — W kl. III. Ks. Dąbrowski, Historia biblijna zakonu nowego. Wydanie 1 i 2. Stanisławów, 1889, Brosz. 80 c. — W kl. IV. Liturgika. Podręcznik wyczerpany. W kl. V. Ks. Jachimowski, Dogmatyka ogólna. Wyd. 1. Lwów, 1889. Opr. 1 złr. 30 c. — W kl. VI. Ks. Jachimowski, Dogmatyka szczegółowa. Wydanie 1 i 2. Lwów, 1880. Opr. 1 złr. 30 c. — W kl. VII. Martin-Solecki, Etyka katolicka. Wydanie 1 i 2. Przemyśl, 1885. Brosz. 1 złr. 20 c. Opr. 1 złr. 40 c. — W kl. VIII. Wappler-Jakubowicz. Historia kościelna. Warszawa, 1884.

Język łaciński. W kl. I. Samolewicz, Zwięzła gramatyka języka łacińskiego. Wydanie 1, 2 i 3. Lwów, 1893. Opr. 60 c.; Steiner i Scheindler, Ćwiczenia łacińskie dla I klasy. Lwów, 1893. Opr. 1 złr. — W kl. II. Samolewicz, Zwięzła gramatyka jak w kl. I.; Steiner i Scheindler, Ćwiczenia łacińskie dla II. kl. — W kl. III. Samolewicz-Sołtysik, Gramatyka języka łacińskiego. Część II. Wydanie 5 i 6. Lwów, 1893. Opr. 1 złr. 20 c. — Próchnicki, Ćwiczenia łacińskie dla klasy trzeciej. Wydanie 2 i 3; Cornelius Nepos, wydanie Kłaka. — W kl. IV. Samo-

lewicz-Sołtysik, Gramatyka jak w kl. III. Próchnicki, Ćwiczenia łacińskie dla klasy IV. Lwów, 1888. Opr. 1 złr. Caesar, Commentarii de bello gallico, wydanie Prammer-Bednarski. Ovidius, wydanie Sedlmayer-Bednarski-Tempsky. — W kl. V. Livius, wydanie Zingerle-Majchrowicz. Ovidius, wydanie Sedlmayer-Bednarski. Samolewicz-Sołtysik, Gramatyka jak w kl. IV. — W kl. VI. Sallustius w oddz. *a* i *b*. Jugurtha, Linker-Sołtysik. Vergilius Eichler-Rzepiński-Tempsky. Cicero. In Catil I Kronitzer Sołtysik. Samolewicz-Sołtysik, Gramatyka jak w kl. IV. — W kl. VII. Cicero, Pro Milone ed. Nohl; Phil. II. Nohl; Tuscul. Disput. Schiche Vergilius Eichler-Tempsky. Samolewicz, Gramatyka jęz. łac. Wydanie 4. Lwów, 1884. Brosz. 1 złr. 80. — W kl. VIII. Horatius, wyd. Sas, opr. 75 c. Tacitus Germania. Müller i Annales, Müller, Samolewicz, Gramatyka jak w kl. VII.

Język grecki. W kl. III. Ćwikliński, Gramatyka języka greckiego. Lwów, 1892. Opr. 1 złr. 50 c. Schenkl-Parylak, Ćwiczenia greckie. Wyd. 2. Wiedeń, 1893. Opr. 1 złr. 25 c. — W kl. IV. Ćwikliński, Gramatyka jak w kl. III. Schenkl-Lewicki-Parylak, Ćwiczenia greckie. Praga, 1891. Brosz. 1 złr. 50 c. Opr. 1 złr. 75 c. — W kl. V. Fiderer, Chrestomatya z pism Xenofonta. Lwów, 1894. Opr. 1 złr. 20 c. Homera Iliada, część I., wydanie Scheindler-Sołtysik. Fiderer, Gramatyka języka greckiego. Lwów, 1892. Opr. 1 złr. 60 c. Schenkl-Lewicki-Parylak, Ćwiczenia jak w kl. IV. — W kl. IV. Fiderer, Chrestomatya jak w kl. V. Homera Iliada, część I. i II., wydanie jak w kl. V. Herodot, wydanie Holder. Curtius-Hartel-Ćwikliński, Gramatyka jęz. greck. Praga, 1890. Brosz. 2 złr., opr. 2 złr. 30. — W klasie VII. Homera Odyssea, Pauly-Wotke-Tempsky. Demostenes Filip. 1 i 2 i o Pokoju wydanie Wotke Schmidt. Fiderer, Chrestomatya jak w kl. V. Curtius-Hartel-Ćwikliński, Gramatyka jak w klasie VI. — W kl. VIII. Plato Apologia, Crito, Phaedon, wyd. Christ-Lewicki. Sofokles Antygona, Schubert-Majchrowicz. Homera Odyssea jak w klasie VII. Samolewicz, Gramatyka jęz. greckiego, wyd. 3. Lwów. Brosz. 2 złr. 50 et.

Język polski. *a)* Gramatyka w kl. I—IV. Małecki, Gramatyka języka polskiego szkolna. Wydanie 8. Lwów, 1891. Opr. 1 złr.

10 c. b) Wypisy w kl. I. Próchnicki i Wójcik, dla I. klasy. Wydanie 1 i 2. Lwów, 1892. Opr. 75 c. — W kl. II. Próchnicki i Wójcik, dla II. klasy. Lwów, 1893. Opr. 1 złr. — W kl. III. Czubek-Zawiliński dla III klasy. Lwów, 1893. Opr. 1 złr. — W kl. IV. Czubek-Zawiliński dla IV. klasy. — W kl. V. Próchnicki, wzory poezyi i prozy. Lwów, 1893. Opr. 1 złr. 50 c. — W kl. VI. Wypisy polskie Stan. Tarnowskiego i J. Wójcika. Część I. Wyd. 1 i 2. — W kl. VII. Wypisy polskie Stan. Tarnowskiego i J. Wójcika. Część I. Lwów, 1890. Opr. 1 złr. 85 c. Wypisy polskie Stan. Tarnowskiego i Fr. Próchnickiego. Część II. Lwów, 1891. Opr. 1 złr. 85 c. i Fełński, Barbara Radziwiłł, wyd. Mrówki, 40 c. — W kl. VIII. Wypisy polskie Stan. Tarnowskiego i Fr. Próchnickiego. Część II. Lwów, 1891. Opr. 1 złr. 85. i Szekspir, Juliusz Cezar, wyd. Biblioteki dla młodzieży. 60 c., Słowaeki, Lilla Weneda, wyd. Mrówki 20 c.

Język niemiecki. W kl. I. II. III. i IV. L. German i K. Petelenz, Ćwiczenia niemieckie. Dla klasy pierwszej. Wyd. 1—3. Lwów, 1891. Opr. 80 c. — Dla klasy drugiej. Wydanie 1 i 2. Lwów, 1891. Opr. 1 złr. — Dla klasy trzeciej. Wydanie 1 i 2. Lwów, 1892. Opr. 1 złr. 20. — Dla klasy czwartej. Lwów, 1891. Opr. 1 złr. 20 c. — Gramatyka dla kl. III i IV. Petelenz, Deutsche Grammatik. Kraków, 1890. Opr. 1 złr. — W kl. V. Petelenz und Werner, Deutsches Lesebuch für die fünfte Classe. Lwów, 1892. Opr. 1 złr. 20 c. — W kl. VI. Petelenz und Werner, Deutsches Lesebuch für die sechste Classe. Lwów, 1892. Opr. 1 złr. 40 c. — W kl. VII. Petelenz und Werner, Deutsches Lesebuch für die siebente Classe, i następujące dzieła w wydaniu Graesera: Goethe: Wahrheit u. Dichtung, Iphigenie auf T. Hermann u. Dorothea. — W kl. VIII. Petelenz und Werner, Deutsches Lesebuch für die achte Classe. Lwów, 1894. Opr. 2 złr. 20 c., i następujące dzieła w wydaniu Graesera: Schiller: Wallenstein, Maria Stuart, Jungfrau v. Orleans, Braut v. Messina; Goethe: Torquato Tasso; Körner, Zriny; Shakespeare: Makbeth i Strzemcha, Geschichte d. deutschen Nationallitter. 4 u. 5 Aufl. Brünn, 1891. Brosz. 1 złr.

Geografia i historia powszechna. W kl. I. Benoni i Tatomir. Krótki rys geografii. Wydanie 4, 5 i 6. — W kl. II. Baranowski

i Dziedzicki, Geografia powszechna. Wyd. 4—6. Lwów, 1892. Opr. 1 złr. 40. Semkowicz, Opowiadania z dziejów powszechnych. Część I. Lwów, 1893. Opr. 1 złr. — W kl. III. Baranowski i Dziedzicki, Geografia powszechna. Wydanie 4—6. Lwów, 1892. Opr. 1 złr. 40. Semkowicz, Opowiadania z dziejów powszechnych. Część II. Lwów 1894. Opr. 1 złr. — W kl. IV. Welter-Sawczyński, Dzieje powszechne skrócone. Część III. Wyd. 5. Kraków. 1891. Brosz. 1 złr. Benoni-Majerski, Geografia austr.-węgierskiej monarchii. Wyd. 2. Lwów, 1892. Opr. 60 c. — W kl. V. Zakrzewski, Historia powszechna. Część I. Kraków, 1891. Opr. 1 złr. 40 c. — W kl. VI. Zakrzewski, Historia powszechna. Część I. Kraków, 1891. Opr. 1 złr. 40 c. Zakrzewski, Historia powszechna. Część II. Kraków 1894. Opr. 1 złr. 20. — W kl. VII. Gindely-Markiewicz, Dzieje nowożytne. Wydanie 1 i 2. Rzeszów, 1886. Opr. 1 złr. 80 c. Lewicki, Zarys dziejów Polski i krajów ruskich z nią połączonych. Kraków, 1893. Opr. 1 złr. 20 c. — W kl. VIII. Hannak-Leniek, Historia i statystyka austr. węgier. monarchii. Tarnopol, 1892. Opr. 1 złr. 20 c. Lewicki, Zarys dziejów Polski jak w kl. VII.

Matematyka. W kl. I. Baraniecki, Podręcznik arytmetyki i algebry. Część I. i II. Kraków, 1894. Opr. 1 złr. 10 c. Moćnik-Maryniak, Geometria pogładowa. Część I. Wydanie 6. Lwów, 1889. Opr. 85 c. — W kl. II. Zajęzkowski, Początki arytmetyki. Część I. Wydanie 2 i 3. Lwów, 1891. Opr. 90 c. Moćnik-Maryniak, Geometria pogładowa jak w kl. I. — W klasie III. Zajęzkowski, Początki arytmetyki i algebry. Część II. Wyd. 2. Lwów, 1891. Opr. 80 c. Moćnik-Maryniak, Geometria pogładowa. Część II. Wyd. 3 i 4. Lwów, 1892. Opr. 85 c. — W kl. IV. Zajęzkowski, Początki arytmetyki i algebry. Część II. jak w kl. III. Moćnik-Maryniak, Geometria pogładowa. Część II. jak w kl. III. — W kl. V.—VII. Baraniecki, Algebra. Kraków, 1892. Opr. 2 złr. 25 c. — W kl. VIII. Dziwiński, Zasady algebry. Lwów, 1891. Opr. 2 złr. 20 c. — W kl. V. i VIII. Moćnik-Stanecki, Geometria dla wyższych klas. Wydanie 3. Lwów, 1889. Opr. 2 złr. 65 c. — W klasie VI.—VIII. Logarytmy Adama. Opr. 65 c.

Fizyka. W kl. III. Kawecki i Tomaszewski, Fizyka dla niższych

klas szkół średnich. Opr. 1 złr. 30 c. — W kl. IV. Soleski, Nauka fizyki. Wydanie 2. Lwów, 1890. Opr. 1 złr. 30 c. — W kl. VII. i VIII. Kawecki i Tomaszewski, Fizyka dla wyższych klas szkół średnich. Kraków, 1892. Opr. 2 złr. Tomaszewski, Chemia. Brosz. 40 c.

Historia naturalna. W kl. I. i II. Nowicki, Zoologia. Wydanie 6. Kraków, 1890. Opr. 1 złr. 50. Rostafiński, Botanika szkolna na klasy niższe. Wydanie nowe. Kraków, 1892. Opr. 1 złr. 20 c. — W kl. III. Łomnicki, Mineralogia dla klas niższych. Wydanie 2 i 3. Lwów, 1893. Brosz. 60 c. — W kl. V. Łomnicki, Mineralogia i geologia. Wydanie 3. Lwów 1891. Opr. 80 c. Rostafiński, Botanika szkolna dla klas wyższych. Kraków, 1886. Brosz. (cena niżona) 1 złr. — W kl. VI. Petelenz, Zoologia dla klas wyższych szkół średnich. Lwów, 1892. Brosz. 1 złr. 50 c.

Propedeutyka filozofii. W kl. VII. Kozłowski, Logika elementarna. Lwów, 1891. Opr. 70 c. — W kl. VIII. Crüger-Sawczyński, Zarys psychologii. Brosz. 1 złr.

UWAGA. Dwa lub trzy wydania pewnego podręcznika, umieszczone w powyższym wykazie, mogą w szkole obok siebie być używane.

Pomoc koleżeńska uczniów.

W oddzielnych klasach utrzymywali uczniowie pomoc koleżeńską pod kontrolą swoich pp. gospodarzy i wspierali kolegów swoich w razie potrzeby.

Zresztą wogóle dla uczniów całego gimnazjum:

Zostało gotówki z r. 1892/3	13	złr.	6	ct.	w.	a.
WP. Mecenaz Dr. Władysław Lisowski złożył	25	"	—	"	"	"
N. N.	3	"	—	"	"	"
Turnau z kl. VIII	1	"	—	"	"	"
Kamiński z kl. IV	1	"	—	"	"	"
Zebrano z drobnych składek	12	"	94	"	"	"
Uczeń prywatny z kl. III	—	"	70	"	"	"
Zahorski z kl. III	2	"	—	"	"	"
Majewski z kl. III	1	"	—	"	"	"
Zachar z kl. Ia	2	"	—	"	"	"
JE. P. Namiestnik	50	"	—	"	"	"
Klasa Vb	—	"	30	"	"	"
Raczyński z kl. VI	100	"	—	"	"	"
N. N. dla ucznia klasy VIII	50	"	—	"	"	"
Reszta z dochodu wieczorku Mickiewicz.	1	"	50	"	"	"
Uczeń prywatny z Va	2	"	—	"	"	"
WP. Dr. Zapła	2	"	66	"	"	"
Menderer z kl. III	—	"	50	"	"	"
WP. Radea Turnau	3	"	95	"	"	"
Z puszek	6	"	90	"	"	"
Razem	279	złr.	51	ct.	w.	a.

Z tego wydano:

Za 41 książek dla ubogich uczniów na początku roku szkolnego 1893/4	40	złr.	25	ct.	w.	a.
Za 16 książek pojedynczo zakupionych w ciągu r.	12	"	43	"	"	"
Dla ucznia klasy VIII od N. N.	50	"	—	"	"	"
Dopłacono do opłaty szkolnej	13	"	—	"	"	"
Drobne zasiłki dla ubogich uczniów	11	"	50	"	"	"
Za książki nowe w ciągu r. 1893/4	97	"	50	"	"	"
Razem	224	złr.	68	ct.	w.	a.

Pozostaje na rok przyszyły (279:51—224:68) 54 złr. 83 ct. w a.
Z biblioteki Pomocy kol. korzystało 159 uczniów, którym wypożyczono razem 546 książek.

Pewien obywatel z Królestwa Polskiego ofiarował, jak w latach 1891/2 i 1892/3 po raz trzeci dla ucznia VIII klasy złoty zegarek na pamiątkę koleżeńskiego pożycia. Dar ten otrzymał uczeń klasy VIII, którego koledzy wybrali po egzaminie dojrzałości.

JWP. hr. Żółtowski dał na Pomoc koleżeńską dla kolegów zmarłego swego syna ś. p. Tadeusza 100 złr., z czego kupiono 6 nowych płaszczy zimowych po 15 złr., jedną nową marynarkę i kamizelkę za 10 złr. — JWP. hr. Antoni Wodziecki i JWP. hr. Żółtowski dali kilka ubrań i obuwia starszego, które rozdano pomiędzy uboższych uczniów. — WP. Profesor Rypel ofiarował również parę starszych ubrań na rzecz pomocy koleżeńskiej, z czego nieco rozdano, a nieco pozostaje w zapasie na rok przyszyły.

Nabytek tegoroczny do księgozbiorów i muzeów.

A) Biblioteka nauczycielska.

1) Religia: 2 dzieła w 2 t. 2) Pedagogika: 11 dzieł w 18 t. 3) Estetyka: 2 dzieła w 2 t: 4) Dzieła pomocnicze do jęz. łacińskiego: 3 dzieła w 6 t. 5) Dzieła pomocn. do jęz. greck.: 3 dzieła w 3 t. 6) Filologia łac.: 3 dzieła w 3 t. 7) Filologia grec.: 1 dzieło w 2 t. 8) Język niemiecki: 4 dzieła w 7 t. 9) Język polski: 27 dzieł w 36 t. 10) Historia: 25 dzieł w 36 t. 11) Geografia: 5 dzieł w 7 t. 12) Matematyka: 2 dzieła w 2 t. 13) Fizyka: 6 dzieł w 6 t.

14) *Historia natur.*: 1 dzieło w 1 t. 15) *Słowniki*: 1 dzieło w 1 t. 16) *Czasopism* 16 w 25 t. 17) *Historia oświaty*: 4 dzieła w 4 t. 18) *Rozmaitości*: 6 dzieł w 6 t. 19) *Filologia porówn.* 1 dzieło w 3 tomach.

Dary: 1) Akademii Umiej. w Krakowie. 2) Ks. Rychlak 1 dzieło w 1 tomie. 3) Ks. Fijałek 1 dzieło w 1 tomie. 4) P. J. Wilkosz 4 dzieła w 4 tomach. 5) P. M. Świdorska 1 dzieło w 1 tomie. 6) P. Heck 1 dzieło w 1 tomie. 7) P. J. Gadowski 4 dzieła w 4 tomach.

B) Gabinet historii naturalnej.

1) Zbiorek skał i minerałów, dar p. N. N., 2) Axolotl, dar prof. Cybulskiego. 3) *Dasyatis peba*, (*Cacatua galerites*) i 4) Preparaty z metamorfozą owadów, zakupiono. 5) Gniazda ptaków krajowych, dar Kom. fizyogr. Akad. Um.

C) Gabinet fizyczny.

1) Kamera fotograficzna. 2) Soczewka aplanatyczna Zeissa do fotografowania i doświadczeń optycznych.

D) Nabytek do nauki rysunków.

1) *Bargue et Gerome, Cours de dessin*. 2) Część kolumny. 3) Grecko-dorycki kapitel. 4) Attycko-jońska podstawa. 5) Noga stołu według antyku.

STATYSTYKA UCZNIÓW.

Uwaga: Liczby mniejsze po prawej stronie w górze oznaczają uczniów prywatnych.

	K L A S A												Razem
	I.			II.			III.			IV.			VIII.
	a	b	c	a	b	c	a	b	c	a	b	c	
I. Liczba uczniów.													
Przy końcu roku szkolnego 1893	45	48	45	29	26	—	34	29	40	46	27	36	31
Na początku roku szk. 1894 publ. i pryw.	47	47	48	37	31	35	48	43	35	37	44	43	42
W ciągu roku wstąpiło	2	4	4	—	8	—	3	—	—	3	—	3	2
Razem przyjęto ucz. publ. i pryw.	49	51	52	37	34	35	51	—	38	38	44	44	44
Miedzy nimi:													
I. Obcych: a) z promocyą	39	37	42	5	4	2	7	—	7	10	1	8	5
b) repetytów	3	4	4	1	—	—	2	—	2	3	1	3	2
II. Naszych: a) z promocyą	—	—	—	29	31	41	41	—	29	18	35	34	33
b) repetytów	7	10	6	2	1	2	1	—	—	7	7	8	1
W ciągu roku wystąpiło	9	12	15	7	2	3	5	—	4	5	4	6	4
Liczba uczniów z końcem r. 1894	40	39	37	30	32	32	45	—	34	33	40	41	40
Miedzy tymi było:													
a) publicznych	35	36	32	28	30	32	41	—	33	29	39	37	41
b) prywatnych	5	3	5	2	2	—	5	—	1	4	1	3	—
2. Według miejsca urodzenia.													
I. Monarchia austro-węg.													
1. Miasto Kraków	14	7	9	8	11	14	16	—	13	10	7	10	6
2. Wks. Krakowskie	1	6	10	4	1	2	6	—	2	1	6	2	3
3. Galicya	17	17	10	10	15	13	9	—	14	14	22	17	24
4. Czechy	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—
5. Kramna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6. Węgry	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7. Śląsk	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—
8. Styrya	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
II. Ces. niemieckie.													
1. Wks. Poznańskie	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2	—
3. Według języka ojczystego było:													
I. Monarchia austro-węg.													
1. Miasto Kraków	14	7	9	8	11	14	16	—	13	10	7	10	6
2. Wks. Krakowskie	1	6	10	4	1	2	6	—	2	1	6	2	3
3. Galicya	17	17	10	10	15	13	9	—	14	14	22	17	24
4. Czechy	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—
5. Kramna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6. Węgry	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7. Śląsk	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—
8. Styrya	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
II. Ces. niemieckie.													
1. Wks. Poznańskie	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2	—

III. Ces. rosyjskie.

1. Król. Polskie	2	4	2	4	1	3	5	—	—	4	3	2	1	4	—	2	37
2. Litwa	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2
3. Wołyn	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1
4. Ukraina	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2
5. Rosya	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
III. Szwajcaria	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
IV. Rumunia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
V. Francya	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
VI. Ameryka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Razem	35	36	32	28	30	32	41	—	33	29	39	37	41	40	28	481	

3. Według języka ojczystego było:

Mówiących po polsku	34	35	32	28	30	32	41	—	32	29	39	37	41	40	28	478	3
" niemiecku	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Razem	35	36	32	28	30	32	41	—	33	29	39	37	41	40	28	481	

4. Według wyzn. relig. było:

Wyznania rzymsko-katolickiego	29	32	29	22	29	31	35	—	28	26	38	39	36	35	25	438	2
" ewangelickiego	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
" mojżeszowego	6	4	3	5	1	1	5	—	5	3	1	4	3	4	3	48	3
Razem	35	36	32	28	30	32	41	—	33	29	39	37	41	40	28	481	

5. Wiek uczniów.

Lat 11 miało	16	8	14	13	6	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38
" 12 "	9	7	7	8	10	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	57
" 13 "	5	6	8	4	6	12	15	—	8	6	—	—	—	—	—	—	56
" 14 "	3	2	3	3	5	3	10	—	9	9	9	17	—	—	—	—	59
" 15 "	1	1	2	2	6	2	6	—	12	10	10	10	14	6	—	—	58
" 16 "	1	1	1	—	1	1	1	—	3	2	9	6	8	—	—	—	70
" 17 "	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	7	2	14	9	8	—	42
" 18 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	2	8	7	—	38
" 19 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	5	10	—	24
" 20 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	11	—	15
" 21 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	2	—	11
" 22 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2
" 23 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2
Razem	35	36	32	28	30	32	41	—	33	29	39	37	41	40	28	481	

6. Według miejsca pobytu było:

a) miejscowych	24	19	27	19	17	20	27	—	18	15	21	24	18	9	21	279	
b) zamieszkanych	11	17	5	9	13	12	14	—	15	14	18	13	23	31	7	202	
Razem	35	36	32	28	30	32	41	—	33	29	39	37	41	40	28	481	

7. Klasyfikacja.

a) z końcem roku szkolnego 1894:

	I.			II.			III.			IV.			V.		VI.	VII.	VIII.	Razem
	a	b	c	a	b	c	a	b	c	a	b	c	a	b				
I. stopień z odnaceniem	1	3	2	5	2	5	1	—	—	4	3	7	5	5	6	1	2	47
I. stopień	19	19	25	17	19	18	30	—	—	21	16	30	28	30	21	2	318	
II. stopień	6	1	1	3	5	3	5	—	—	3	3	1	3	3	2	2	41	
III. stopień	4	4	9	3	3	3	2	—	—	2	2	—	1	1	7	3	29	
Do egzaminu poprawczego przypuszczono	5	4	1	—	—	—	3	—	—	2	5	—	—	—	—	—	1	
Do egzaminu uzupełniającego przeznaczono	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Razem	35	36	32	28	30	32	41	—	—	32	29	39	37	41	40	28	480	

b) odnośnie do r. szk. 1893:

Do egzaminu poprawczego przypuszczono
Egzaminu poprawczy złożono
Egzaminu popr. nie złożono

e) ostateczny wynik klasyfikacyi.																	
I. stopień z odnaceniem	3	4	5	1	2	—	5	4	4	3	3	2	2	2	5	45	
I. stopień	26	30	24	21	18	—	23	15	33	31	9	14	16	31	23	336	
II. stopień	7	7	5	2	3	—	1	4	1	2	2	4	4	1	5	53	
III. stopień	7	5	10	4	1	—	3	2	2	2	2	6	2	—	—	43	
Razem	43	46	44	28	24	—	31	25	40	45	27	24	34	30	36	477	

c) ostateczny wynik klasyfikacyi.

I. stopień z odnaceniem	3	4	5	1	2	—	5	4	4	3	3	2	2	2	2	5	45
I. stopień	26	30	24	21	18	—	23	15	33	31	9	14	16	31	23	31	336
II. stopień	7	7	3	3	3	—	1	2	2	2	2	4	4	1	5	53	—
III. stopień	7	5	10	4	1	—	3	2	2	2	2	6	2	—	—	—	43
Razem	43	46	44	28	24	—	31	25	40	45	27	24	34	30	36	477	

8. Opłata szkolna.

a) Płaciło całe szkolne:

w I. półroczu	32 ¹	26 ²	29 ¹	9 ¹	4 ³	8	16 ⁴	0 ⁴	13 ¹	23	16 ²	17 ¹	13	15	13	15 ¹	7 ¹	234 ²²
w II. półroczu	13 ¹	16 ¹	13 ²	7 ³	13 ¹	12 ¹	24 ³	—	16 ²	23 ¹	10 ¹	19	15	13	13	12	12	211 ¹⁶
b) Od całego szk było uwolnionych:																		
w I. półroczu	11	11	9	25	27	25	29	—	21	12	26	25	26	27	23	23	237	
w II. półroczu	18	21	21	22	18	20	18	—	20	11	30	22	26	25	16	16	291	
c) Opłata szkolna wynosiła:																		
w I. półroczu	660	620	600	200	140	160	400	80	250	460	360	320	320	320	160	160	5120	
w II. półroczu	400	340	300	240	280	260	540	—	340	480	220	380	300	260	240	240	4540	
Razem	1060	960	900	400	420	420	940	80	620	940	580	740	620	580	400	400	9660	

d) Taksy wstępne wynoszą
e) Dątki na zbiory naukowe
f) Za duplikaty

Razem

9. Przedmioty nadobowiązk.

a) Kaligrafia (w 2 oddz.)	10	11	10	4	8	8	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	51
b) Bysunki	21	12	18	6	3	3	10	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	103
c) Ginnastyka	20	16	5	8	2	7	10	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	141
d) Śpiew	5	5	1	2	2	2	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	42
e) J. francuski	—	—	—	—	—	—	41	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	37
f) Dzieje kr. rodz.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	171
g) Stenografia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15

10. Stypendya.

Pohierało stypendya z fundacyi:

a) Stan. Klosowskiego po 210 zlr.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
b) Ord. Mierosowskiego po 200 zlr.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
c) Sam. Głównińskiego po 157.5 zlr.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
d) X. Borka po 100 zlr.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
e) Mickiewicza po 80 zlr.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
f) Petryczyńska po 150 zlr.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
g) Himonowskiego po 25 zlr.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
h) Byłych uczniów gimn. sw. Anny po 44 zlr.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
i) Andrż. Stawka po 52.50 zlr.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
k) Ks. Olszewskiego po 140 zlr.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
l) Ks. Chelmeckiego po 67 zlr.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
m) Dra Jana Towarnickiego po 150.5 zlr.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
n) Laskowskich po 150 zlr.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
o) Zalechckiego po 115 zlr.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
p) Krowiakowskich po 50 zlr.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
q) Silbersteina po 200 zlr.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
r) Kieżkiej Ostrogskiej po 105 zlr.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
s) Skarbowej po 100 zlr.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
t) Ładunskiego po 267.20 zlr.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
u) Radziwiłłowskiego po 150 zlr.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1

Ogólna liczba stypendystów

Kwota stypendyjna wynosi

Razem

II. Jednorazowe zapomogi.

a) S. p. Ks. Dąbkowskiego po 30 zlr.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
b) S. p. Rachowskiego po 25 zlr.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
c) S. p. Karzyńskiego po 30 zlr.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
d) S. p. Tanackiewicza 9 zlr.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1

Ogólna suma zapomóg

Kwota zapomóg

Razem

Wynik egzaminu dojrzałości.

Do egzaminu piśmiennego przystąpiło uczniów publicznych	23
Z tych otrzymało:	
Świadectwo dojrzałości z odznaczeniem	2
„ dojrzałości	11
Może poprawić egzamin z jednego przedmiotu . . .	6
Reprobowano na rok	2
Do egzaminu ustnego nie przystąpiło	2
Razem . . .	23

Z 13 abiturjentów, którzy otrzymali świadectwo dojrzałości, udaje się:

Na teologią	1
Na prawo	3
Na medycynę	2
Na filozofią	5
Do szkoły rolniczej	2

Czytelnia dla uczniów wyższego i niższego gimnazjum.

W bibliotece uczniów wyższego gimnazjum znajdowało się na początku roku szkolnego 1893/4 dzieł 846. W ciągu roku zakupiono dzieł polskich i niemieckich 10. Uczniowie klas wyższych wypożyczyli w b. r. szkolnym 892 tomów polskich, niemieckich i francuskich. Najczęściej korzystała z biblioteki klasa VII, VI, Va i Vb, najmniej klasa VIII.

W odbieraniu i rozdawaniu książek byli pomocni uczniowie klasy VII: Godlewski Maryan, Drzygiewicz Władysław, Niementowski Stanisław, Bett Ignacy, Dittersdorf Paweł.

Biblioteka uczniów niższego gimnazjum obejmowała z początkiem roku szkolnego dzieł 310 w 379 tomach. W b. r. szkolnym zakupiono dzieł polskich 10 w 11 tomach, niemieckich 5 w tyluż tomach, czyli razem dzieł 15 w 16 tomach; wskutek tego jest w niej dzieł 325 w 395 tomach.

W ciągu b. r. wypożyczyli uczniowie książek polskich i niemieckich ogółem 1331, t. j. o 69 więcej niż w roku poprzednim. Najwięcej korzystali z biblioteki uczniowie klas: IVb (243 książek) I a. (195) i IIa (191); w innych klasach wypożyczono: III (147), Ib (136), IIc (135), IIb (126), IVa (119), Ic (39.)

Przy rozdawaniu i odbieraniu książek dopomagali zawiadowcy uczniowie klasy IVa Kawaler i Jacobsohn.

KRONIKA ZAKŁADU.

Rok szkolny 1893/4 rozpoczęto dnia 3 września uroczystem nabożeństwem w kościele św. Anny.

W składzie grona nauczycieli zaszły w czasie feryj i w ciągu roku następujące zmiany:

P. Andrzej Gąsioroski, profesor gimnazjum rzeszowskiego, przydzielony do pełnienia obowiązków w tutejszym zakładzie, otrzymał rozp. JE. Pana Ministra W. i O. z d. 1. lipca 1893 L. 13.487 posadę w gimnazjum św. Anny w Krakowie z dniem 1. września 1893. Wys. c. k. Rada Szk. Kr. przeniosła rozp. z d. 28. lipca 1893 L. 13.592 zastępcę naucz. p. Wojciecha Błotnickiego do gimnazjum w Nowym Sączu, p. Aleksandra Rychlika do gimnazjum w Tarnowie, a przydzieliła do tutejszego zakładu p. Eugeniusza Bieganowskiego z gimnazjum w Nowym Sączu. Rozp. z d. 30. sierpnia 1893 L. 15.964 zamianowała Wys. c. k. Rada Szk. Kr. p. Dra Tadeusza Wiśniowskiego zastępcą nauczyciela w tutejszem gimnazjum.

Z powodu choroby p. Dra Zapały, uczył w zastępstwie p. Gerard Feliński, na mocy rozp. Wys. c. k. Rady Szk. Kr. z d. 16. paźdz. 1893, L. 21.692 od początku października do końca grudnia. W miejsce p. Dra Molina, który dla choroby otrzymał urlop do końca roku szk., objął naukę p. Józef Gebhardt od d. 13. stycznia 1894 r.

Z powodu nadwątlonego zdrowia ustąpił z posady nauczyciela języka francuskiego p. Wiktor Erard Ciechomski, który przez prze-

szło 20 lat przedmiotu tego uczył z wielką starannością i bardzo pomyślnym skutkiem, a taktownem postępowaniem pozyskał sobie nietylko szczerą miłość uczniów, ale także szacunek i poważanie całego grona nauczycieli. Wys. Rada Szk. Kr. rozp. z 26 paźdz. 1893 L. 22.691 rezygnacją tę przyjęła i poruciła naukę języka francuskiego p. Pawłowi Rongierowi od d. 1. listopada 1893.

Na czas II półrocza przydzieliła c. k. Rada Szk. Kr. rozp. z d. 27. stycznia 1894 L. 1412 do gimnazyum św. Anny trzech praktykantów: pp. Karola Bobrzyńskiego, Jana Kukucza i Maksymiliana Wiśniowieckiego. Natomiast zmniejszyła ilość godzin nauki w II półroczu p. Janowi Piechocie rozp. z 2. lutego 1894 L. 1541.

Prof. Juliusz Miklaszewski otrzymał od 1. maja 1893 r. trzeci dodatek pięcioletni rozp. c. k. Rady Szk. Kr. z 21. czerwca 1893, L. 11.494; p. Ignacy Kranz zatwierdzenie w nauczycielstwie i tytuł c. k. profesora rozp. z 12. Września 1893, L. 17.900; dyrektor L. Kuleżyński czwarty dodatek pięcioletni od 1. paźdz. 1893 rozp. z 5 paźdz. 1893, L. 20.476.

Nad klasami IIa, b i c, pomieszczonemi w budynku OO. Pijarów, poruciła nadzór Wys. c. k. Rada Szk. Kr. p. Adamowi Pytlowi rozp. z 23. września 1893, L. 19.706.

Egzamin dojrzałości poprawczy odbył się w dniach 20. września piśmienny, a 21. września ustny, pod przewodnictwem c. k. Inspektora szkół średnich W. P. Dra Ludomiła Germana.

W dniu 4. października obchodziło gimnazyum imieniny Najjaśniejszego Pana, a w dniu 19. listopada imieniny Najjaśniejszej Pani uroczystem nabożeństwem w kościele św. Anny.

JE. Książę Kardynał Albin Sas Dunajewski pozwolił pismem z d. 24. paźdz. 1893, aby nabożeństwa w niedziele i święta odbywały się w sali amfiteatralnej od 1. listopada 1893 do 1. maja 1894. Wydatki z tego powodu konieczne pokryto z dobrowolnych składek Rodziców młodzieży szkolnej, które razem z pozostałością z r. 1893 (3.68 złr. w. a.) wynosiły 32 złr. 18 c. w. a.; z tego sprawiono mszał za 28 złr. w. a., wydano na drobne naprawy 4 złr. 18 c. w. a.

W dniu 26. listopada 1893 zwiedził zakład JE. Pan Namieśnik Kazimierz hr. Badeni; był na nabożeństwie w amfiteatrze i na egzorczie uczniów klas wyższych. Przy tej sposobności raczył ofiarować na Pomoc Koleżeńską uczniów 50 złr. w. a.

Dnia 9. grudnia 1893 odbył się wieczorek deklamacyjno - mu-

zykalny, urządzony przez młodzież ku uczczeniu pamięci Adama Mickiewicza.

W ciągu roku umarli uczniowie: Żółtowski Tadeusz z klasy Vb, w dniu 27. października 1893, Jakubek Teofil z klasy VII, w dniu 17. maja 1894, Schwabe Maryan z kl. IVb w maju i Zdechlikiewicz Artur z klasy Ib w dniu 30. maja 1894. Młodzież gimnazjalna oddała ostatnią posługę zmarłym kolegom, odprowadzając gremialnie ich zwłoki na miejsce wiecznego spoczynku.

Dnia 5. maja odbyło się nabożeństwo żałobne za spokój duszy ś. p. Najj. Cesarzowej Maryi Anny, a 28. czerwca za spokój duszy ś. p. Najj. Cesarza Ferdynanda.

W dniu 8 maja zmarł u rodziny swojej w Przemyślu profesor Julian Jaworski, zostający tamże na urlopie, który otrzymał od początku roku szkolnego. Mimo długoletniej choroby piersiowej ś. p. Jaworski odznaczał się zawsze wielką gorliwością i sumiennością w wypełnianiu wszelkich swoich obowiązków; z szczerem poświęceniem zajmował się młodzieżą, której miłość umiał sobie zaskarbić obok winnego poszanowania. To też młodzież dowiedziawszy się o śmierci kochanego profesora, przesłała na trumnę jego wieniec, nie mogąc wziąć udziału w oddaniu ostatniej przysługi. Koledzy zmarłego, boleśnie dotknięci śmiercią zacnego towarzysza pracy, złożyli 20 zhr. w. a. na fundację im. Mickiewicza.

Piśmienny egzamin dojrzałości w terminie letnim odbył się w dniach 15.—19. maja; ustny w dniach od 28.—31. maja pod przewodnictwem JWP. Dra Stanisława hr. Tarnowskiego. Po egzaminie d. 1. czerwca przemówił do abiturientów p. przewodniczący, a następnie rozdał im świadectwa dojrzałości i wręczył jednemu z nich, wybranemu przez kolegów, złoty zegarek, ofiarowany przez pewnego obywatela z Warszawy na pamiątkę pożycia koleżeńskiego.

W ciągu I półroczu 1892/3 odbył się w gimnazjum św. Anny kurs przygotowawczy dla 42 nauczycieli ludowych pod kierownictwem dyrektora gimnazjum.

Sprawa fizycznego rozwoju młodzieży.

W myśl reskryptu Wys. c. k. Rady Szkol. kr. z dnia 17. października 1890, L. 17.498 starano się pod każdym względem zadość uczynić woli JE. Pana Ministra W. i O., wyrażonej w rozp. z d. 15. września 1890, L. 9.097, aby popierać fizyczny rozwój młodzieży.

Uczniowie gimnazjum św. Anny pobierali naukę gimnastyki w „Sokole“ po 2 godziny w tygodniu, w dwóch oddziałach.

Na ślizgawkę uczęszczali uczniowie częścią do parku krakowskiego, częścią na staw Towarzystwa łyżwiarskiego w Krakowie. Kąpieli używali w stawie Parku krakowskiego.

Oprócz wycieczki większej, zwanej majówką, która się odbyła dnia 20 maja, pp. Gospodarze klas i inni nauczyciele zabierali młodzież na dalsze spacer, jak na kopiec Kościuszki, Wolę Justowską, Panieńskie Skały i t. d. i to nie tylko w lecie, ale także w pogodne dni zimowe.

Do parku Dra Jordana uczęszczała młodzież codziennie, biorąc udział w zabawach tam urządzanych. Zresztą, ponieważ gimnazjum nie ma ani ogrodu, ani większego stosownego placu, korzystali uczniowie w czasie przestanków z podwórca szkolnego, swobodnego ruchu tu używając.

Ważniejsze rozporządzenia Władz Szkolnych.

Wys. c. k. Rada Szkol. kr. rozp. z 17 lipca 1893, L. 374 Pr. poleciła nie przyjmować do gimnazjum uczniów, którzy nie wykazą się świadectwem rewakcynacyi, odbytej w roku poprzedzającym wstąpienie do szkoły, z wyjątkiem tych, u których niewątpliwie sprawdzić można, że przebyli ospę rodzimą.

Wys. c. k. Rada Szk. kr. rozp. z 25. paźdz. 1893. L. 22.121 podała do wiadomości, że c. k. Dyrekcyja ruchu kolei państwowych udzielać będzie zniżenia ceny jazdy dla uczni tylko podczas feryj szkolnych i tylko w wyjątkowych pojedynczych wypadkach w razie skonstatowanej ważnej przyczyny od tej reguły odstąpić będzie mogła.

W ślad rozporządzenia JE. Pana Ministra W. i O. z 15. paźdz. 1893, L. 18.830 postanowiła Wys. c. k. Rada Szk. kr. rozp. z 15. kwietnia 1894 L. 7912, ażeby na urządzenie zabaw szkolnych każdy uczeń składał corocznie między 1. a 15. lutego 50 c. w. a., wyjąwszy uczniów najuboższych.

Rozp. z 14. marca 1894 L. 2900, zaprowadziła Wys. c. k. Rada Szk. kr. w myśl Najwyższego postanowienia z 6 stycznia 1894 dla młodzieży szkół średnich mundurki według szczegółowych przepisów (ogłoszonych w budynku gimnazyalnym) obowiązkowo od r. 1897/97; w czasie przejściowym, t. j. do 1. września 1896 mogą uczniowie nosić jeszcze ubranie zwykłe; nie wolno im jednak jakiegokolwiek części mundurku nosić razem z ubraniem zwykłym.

KLASYFIKACYA UCZNIÓW.

(Tłusciejszy druk oznacza stopień pierwszy z odznaczeniem).

Klasa I. A.

Uczniów klasyfikowanych 35.

Bobek Michał	Jakubowski Władysław	Stawarz Stanisław
Angelus Włodzimierz	Karpiński Bolesław	Stopka Ladwik
Bandrowski Witold	Kreutz Stefan	Süsskind Henryk
Czech Fryderyk	Mroczek Feliks	Szaflarski Józef
Grużewski Jerzy	Pollak Józef	Wiśniowski Zygmunt
Hauser Franciszek	Schlank Maksymilian.	Zachar Franciszek
Huet Stanisław	Sitko Adam.	

Stopień drugi otrzymało 6, stopień trzeci 4; do egzaminu poprawczego przeznaczono 5.

Klasa I. B.

Uczniów klasyfikowanych 36.

Gwizdała Zygmunt	Kluska Stanisław	Pryliński Adam
Kwiatkowski Józef	Krobicki Jan	Rutkowski Władysław
Zagórski Adam	Lech Piotr	Ryzner Józef
Blonder Salomon	Makowski Józef	Sobolewski Juliusz
Buś Zygmunt	Mańkowski Stanisław	Świszczowski Władysław
Dika Bruno	Miernik Stanisław	Wolff Felicyan
Fridiker Salomon	Pawlik Jacenty	Wolff Wincenty
Jacobsohn Stanisław		

Stopień drugi otrzymał 1, stopień trzeci 9; do egzaminu poprawczego przeznaczono 4.

Klasa I. C.

Uczniów klasyfikowanych 32.

Loria Stanisław	Greczek Stanisław	Netczuk Adolf
Rogalski Tadeusz	Griesswald Roman	Osiński Marian
Amirowicz Maryan.	Jamróz Antoni	Sare Zenon
Blassberg Józef	Jaroń Franciszek	Skrzyszowski Eugeniusz
Cyfrowicz Kazimierz	Kleczkowski Adam	Stankiewicz Józef
Czepielewski Aleksander	Kostka Józef	Stożek Włodzimierz
Dziewólski Stefan	Lesiecki Włodzimierz	Szymczakowski Stanisław
Flizak Sebastyan	Matyja Stanisław	Wetula Jan
Florczyk Piotr	Münnich Adam	Zawistowski Marian

Stopień drugi otrzymał 1, stopień trzeci 3; do egzaminu poprawczego przeznaczono 1.

Klasa II. A.

Uczniów klasyfikowanych 28.

Goldmann Henryk	Kozubski Zygmunt	Schlesinger Leopold
Korngold Zygmunt	Krzeczunowicz Ludwik	Sobieniowski Stanisław
Rejowicz Stanisław	Kwapniewski Stanisław	Sobieniowski Floryan
Tomaszewski Zdzisław	Lewicki Anatol	Sokołowski Tadeusz
Walter Stefan	Mirek Ludwik	Spis Tadeusz
Baran Jan	Probulski Władysław	Steinsdorfer Rudolf
Cholewiński Władysław	Rumiński Aleksander	Wiener Józef
Kowalczyk Józef		

Stopień drugi otrzymało 3; do egzaminu poprawczego przeznaczono 3.

Klasa II. B.

Uczniów klasyfikowanych 30.

Michalski Józef	Hessel Roman	Rotter Józef
Suwada Aleksander	Korytowski January	Schmidt Konrad
Barański Wincenty	Krupa Rudolf	Sosin Józef
Bartl Józef	Łopuszański Stanisław	Schlachta Franciszek
Buła Tomasz	Małysiak Juliusz	Wiśniowski Henryk
Cierpiątek Aleksander	Pachoński Henryk	Zachemski Antoni
Czeżowski Mieczysław	Radwański Kazimierz	Żurawik Józef

Stopień drugi otrzymało 5, stopień trzeci 3; do egzaminu poprawczego przeznaczono 1.

Klasa II. C.

Uczniów klasyfikowanych 32.

Cynk Stanisław	Graboś Tomasz	Pipes Szymon
Redyk Tadeusz	Henoch Teodor	Sajewicz Zygmunt
Richter Marian	Komorowski Wienczysław	Sermak Karol
Węgiel Kazimierz	Kurkiewicz Jan	Świądrowski Kazimierz
Włodek Adolf	Kuźnik Wojciech	Szewczyk Józef
Benedyktowicz Bogdan	Ligeża Tadeusz	Szulec Tadeusz
Brzeziński Alfred	Łukasik Ignacy	Szyszkiewicz Władysław
Gebhard Jan	Panek Józef	

Stopień drugi otrzymało 3, stopień trzeci 3; do egzaminu poprawczego przeznaczono 2, do egzaminu uzupełniającego 1.

Klasa III.

Uczniów klasyfikowanych 41.

Sadowski Zygmunt	Józefczyk Zygmunt	Smoleński Jerzy
Bandrowski Adam	Kamiński Adolf	Sobolewski Stanisław
Beckmann Teodor	Kral Ignacy	Stobiecki Romuald
Bromowicz Ferdynand	Krengel Ozyas	Stopa Franciszek
Busek Artur	Lipski Samuel	Szczytnicki Tytus
Drapella Władysław	Majewski Władysław	Walczak Mieczysław
Drozdowski Klemens	Potrzebiński Roman	Wartański Stanisław
Dubowski Jan	Pruszyński Wirgiliusz	Warzeszkiewicz Feliks
Gebhard Kamil	Schwarz Leon	Watorek Józef
Gierszyński Stanisław	Smolarski Władysław	Zahorski Bogdan
Gorzkowski Bogdan		

Stopień drugi otrzymało 5, stopień trzeci 2; do egzaminu poprawczego przeznaczono 3.

Klasa IV. A.

Uczniów klasyfikowanych 32.

Gabrys Józef	Glaser Józef	Münnich Józef
Koncowski Mryan	Goldstein Alfred	Pietraszkiewicz Tadeusz
Kraus Alfred	Jakobson Leopold	Pruszkowski Kazimierz
Zawiłowski Konrad	Janicki Mryan	Reiss Józef
Beringer Włodzimierz	Kawaler Michał	Sass Anselm
Chrzanowski Wincenty	Koziołkowski Mryan	Seidl Władysław
Dubowski Franciszek	Lenik Eugeniusz	Stefański Edward
Firganek Kazimierz	Mecnarowski Emil	Wallas Józef
Fischer Władysław		

Stopień drugi otrzymało 3, stopień trzeci 2; do egzaminu poprawczego przeznaczono 2.

Klasa IV. B.

Uczniów klasyfikowanych 29.

Dura Witold	Dziąba Kazimierz	Rogosz Włodzimierz
Kowalikowski Jan	Goldfinger Izidor	Szpyra Jan
Rosenblatt Alfred	Handwerk Leon	Szybalski Michał
Bośniacki Maryan	Hischtin Ludwik	Weigel Michał
Czerny Stanisław	Przeorski Tadeusz	Zieliński Piotr
Dąbrowski Michał	Redyk Jan	Zuławski Zygmunt
Dusza Jan		

Stopień drugi otrzymało 3, stopień trzeci 2; do egzaminu poprawczego przeznaczono 5.

Klasa V. A.

Uczniów klasyfikowanych 39.

Giebułtowski Kazimierz	Kawecki Ludwik	Profic Jan
Godlewski Tadeusz	Klein Wiktor	Setkowicz Paweł
Magiera Jan	Kłodziński Adam	Seweryn Józef
Midowicz Julian	Koncewski Stanisław	Siekierski Seweryn
Rospond Stanisław	Kreutz Aleksander	Strzałkowski Teofil
Spitzer Stanisław	Kwaśnicki Józef	Swolkien Bolesław
Trzeciak Bolesław	Lamensdorf Ignacy	Trzciniński Julian
Angelo Michał	Lubomęski Zdzisław	Warzeszkiewicz Mieczysław
Bachórz Władysław	Massalski Konstanty	Wójcik Stanisław
Benko Jan	Niwicki Zygmunt	Wyród Józef
Cybulski Benjamin	Nowak Włodzimierz	Zajączkowski Tadeusz
Hajdukiewicz Maryan	Pachoński Adam	Zbijewski Stanisław
Jaworek Piotr		

Stopień drugi otrzymał 1; do egzaminu poprawczego przeznaczono 1.

Klasa V. B.

Uczniów klasyfikowanych 37.

Hubischta Alfred	Hilfstein Chaim	Michalik Mieczysław
Kaiser Aleksander	Holan Franciszek	Münnich Izidor
Ostrowski Kazimierz	Kluger Władysław	Papiesz Józef
Rybiński Adam	Korytowski Konrad	Pompa Edward
Steczko Jan	Krzyżanowski Józef	Stramski Michał
Benedyktowicz Tadeusz	Kulikowski Mieczysław	Stryszowski Jan
Bombicki Stefan	Latacz Władysław	Szukiewicz Tadeusz
Dattner Henryk	Lippel Leon	Tusch Gustaw
Dittersdorf Maksymilian	Łapiński Stanisław	Wężyk Józef
Domański Aleksander	Maniecki Piotr	Wyszatycki Tadeusz

Stopień drugi otrzymało 3, do egzaminu poprawczego przeznaczono 4.

Klasa VI.

Uczniów klasyfikowanych 41.

Bąkowski Franciszek
Busek Egon
Kantorek Feliks
Madej Jan
Hr. Raczyński Karol
Stawiski Andrzej
Aleksandrowicz Leon
Bujański Sebastyan
Buś Jan
Chromiński Edmund
Czajka Stanisław
Drabik Karol

Glassner Roman
Huet Gustaw
Jasiński Włodzimierz
Korta Karol
Koziolkowski Julian
Kraszewski Józef
Langer Tadeusz
Malewski Michał
Nitsch Eugeniusz
Piątek Władysław
Podobiński Kazimierz

Rydygier Antoni
Schlank Józef
Schwarz Adam
Sobański Oskar
Starosolski Konstanty
Stramek Wojciech
Wacel Leon
Walter Mieczysław
Wilusz Juliusz
Wiszniewski Roman
Zawilowski Cezar

Stopień drugi otrzymało 3, stopień trzeci 1; do egzaminu poprawczego przeznaczono 3.

Klasa VII.

Uczniów klasyfikowanych 40.

Kapel Jakób
Bachleda Andrzej
Bett Ignacy
Bielski Ludwik
Bochenek Stanisław
Borowczyk Feliks
Dašek Walenty
Dittersdorf Paweł
Drzygiewicz Władysław
Galica Andrzej
Gisman Karol

Godlewski Maryan
Groblicki Błażej
Jasiński Bogusław
Kantorek Stefan
Klein Jan
Konopka Adam
Kwieciński August
Laberschek Feliks
Majchrowicz Franciszek
Mroczek Jakób

Münnich Władysław
Niementowski Stanisław
Pudlik Franciszek
Szancer Eugeniusz
Wajda Michał
Warzeszkiewicz Kazimierz
Waśniowski Jan
Wilusz Stanisław
Windakiewicz Kazimierz
Zajączkowski Henryk

Stopień drugi otrzymało 2; do egzaminu poprawczego przeznaczono 7.

Klasa VIII.

Wynik egzaminu dojrzałości.

Do egzaminu dojrzałości przystąpiło 23 uczniów publicznych.

Doening Henryk
Kutrzeba Stanisław
Bienias Józef
Konczyński Tadeusz
Kopiński Tadeusz

Kownacki Józef
Łaszczyński Bolesław
Matejko Adam
Hr. Mniszek Tytus

Pollak Karol
Roehr Ludwik
Szumborski Kazimierz
Tschapka Maksymilian

Sześciu uczniom pozwolono składać egzamin poprawczy z jednego przedmiotu po feryach; reprobowano na rok 2 uczniów; po złożeniu egzaminu piśmiennego nie przystąpiło do ustnego 2.

Dr. Leon Kulczyński,
dyrektor.

Ogłoszenie.

Wpisy uczniów na rok szkolny 1894/5 odbędą się w dniach 30 i 31 sierpnia od godz. 9—12 przed południem.

Uczniowie, którzy przez dwa półrocza ubiegłego roku szkolnego otrzymali III stopień, tudzież repetenci tutejsi, którzy otrzymali w II. półroczu stopień II. nie mogą nadal uczęszczać do tego samego gimnazjum.

Przy wpisie każdy uczeń ma przedłożyć świadectwo z ostatniego półrocza i złożyć datkę 1 złr. w. a. na zbiory naukowe; każdy uczeń nowo wstępujący ma nadto wykazać się metryką i uiścić takse wstępną 2 złr. 10 ct. w. a.

Każdy uczeń z wyjątkiem tych, u których niewątpliwie sprawdzić można, że przebyli ospe rodzinną, ma złożyć przy wpisie świadectwo rewakcynacji, odbytej w roku poprzedzającym wstąpienie do szkoły.

Oplata szkolna w kwocie 20 złr. w. a. na półrocze, musi być złożona w pierwszych sześciu tygodniach każdego półrocza. Uczniowie klasy I. złoży ją mają za pierwsze półrocze w ciągu trzech pierwszych miesięcy.

Egzamina wstępne i poprawcze odbywać się będą w dniach 30. i 31. sierpnia od godziny 8. z rana.

Egzamina wstępne do I. klasy odbywać się będą w dniach 1. i 2. września, ewentualnie jeszcze 3. września, a mogą się odbywać także 30. czerwca i 1., a ewentualnie i 2. lipca.

Zakres wymagań przy egzaminie wstępnym do klasy I.:

- a) Z **Religii**: wiadomości, których według terażniejszego rozkładu nauki nabyć powinien uczeń w pierwszych czterech latach obowiązkowej nauki szkolnej w szkołach czteroklasowych.
- b) Z **języka wykładowego**: Czytanie płynne i wyraziste objaśnianie odczytanych ustępów pod względem treści i związku myśli; opowiadanie treści większymi ustępami. znajomość części mowy odmiana imion i czasowników. znajomość zdania pojedynczego, rozszerzonego i rozbiór jego części składowych pod względem składni i zgody rzędu; poprawne napisanie dyktatu z zakresu pojęć znanych uczniom, z uwzględnieniem głównych zasad interpunkcyi.
- c) Z **języka niemieckiego**: Czytanie płynne i zrozumiałe, znajomość odmiany rodzajników, rzeczowników, przymiotników i zaimeków (osobistych, dzierżawczych, wskazujących i względnych), odmiany słów posilkowych i czasowników słabych we wszystkich formach strony czynnej i biernej; tudzież odmiana najzwyczajszych czasowników mocnych; zasób wyrazów z zakresu pojęć uczniom znanych, poprawne napisanie łatwego dyktatu, którego treść przed podyktowaniem poda się uczniom w języku wykładowym.
- d) Z **rachunków**: Pisanie liczb do miliona włącznie; biegłość w czterech działaniach liczbami całkowitemi; pewność w tabliczce mnożenia, znajomość ważniejszych miar metrycznych.

Rok szkolny 1894/5 rozpocznie się uroczystym nabożeństwem dnia 3. września; dnia 4 września we wtorek zaczną się regularne lekcye szkolne.

Dr. Leon Kulczyński,

c. k. dyrektor.